

«7/24.tm»:
«Türkmenistan
Sport» halkara
žurnalynyň
elektron
goşundysy

№ 42 (229)
14.10.2024

ESASLANDYRYJYSY — TÜRKMENISTANYŇ BEDENTERBIÝE
WE SPORT BARADAKY DÖWLET KOMITETI

**«ARKADAG» FUTBOL KLUBY
BASSYR IKINJI GEZEK MÖHLETINDEN
OZAL TÜRKMENISTANYŇ ÇEMPIONY
BOLMAGY BAŞARDY**

HORMATLY PREZIDENTIMIZ GDA-nyň DÖWLET BAŞTUTANLARYNYŇ SAMMITINE GATNAŞDY

✓ 2024-nji ýylyň 8-nji oktýabrynda Russiýa Federasiýasyna iş sapary bilen giden hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygynyň döwlet Baştutanlarynyň Geňeşiniň Moskwada geçirilen mejlisine gatnaşdy.

Türkmenistan öz hemişelik Bitaraplyk hukuk ýagdaýyna laýyklykda GDA-nyň assosirlenen agzasy bolmak bilen, dürli ulgamlarda bar bolan ägirt uly mümkinçiliklerini nazara alyp, Arkalaşygyň giňişliginde netijeli hyzmatdaşlygy ösdürmek meselelerinde işjeň orny eýeleýär. Ýurdumyzy GDA-nyň döwletleri bilen döwlet dostluk, hoşniýetli goňuşulyk, ysnyşykly taryhy-medeni gatnaşyklar baglanyşdyrýar. Munuň özi özara bähbitli hyzmatdaşlygy ösdürmek, ony täze many-mazmun bilen baýlaşdyrmak üçin ygtybarly binýat bolup hyzmat edýär.

...Günüň ikinji ýarymynda döwlet Baştutanymyz GDA-nyň sammitiniň geçirilýän ýeri bolan Kreml köşgüne ugrady. Bu ýerde hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowy Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putin mähirli garşylady.

GDA-nyň döwlet Baştutanlarynyň Geňeşiniň mejlisine gatnaşmak üçin Azerbaýjan Respublikasynyň Prezidenti Ilham Aliýew, Ermenistan Respublikasynyň Premýer-ministri Nikol Paşinyan, Belarus Respublikasynyň Prezidenti Aleksandr Lukaşenko, Gazagystan Respublikasynyň Prezidenti Kasym-Žomart Tokaýew, Gyrgyz Respublikasynyň Prezidenti Sadyr Žaparow, Täjigistan Respublikasynyň Prezidenti Emomali Rahmon, Özbekistan Respublikasynyň Prezidenti Şawkat Mirziýoýew hem Moskwa geldiler. Arkalaşyga agza ýurtlaryň Döwlet baýdaklarynyň hem-de

GDA-nyň baýdagynyň öňünde döwlet surata düşmek dabarasyndan soňra, GDA-nyň döwlet Baştutanlarynyň Geňeşiniň mejlisi geçirildi.

Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putin sammitde gatnaşyjylary mübärekläp, mejlisiň gün tertibiniň Arkalaşygyň çäklerindäki hyzmatdaşlygyň meseleleriniň giň toplumyny, şol sanda ykdysady, söwda-maýa goýum hyzmatdaşlygy, dürli pudaklarda täze iri, özara bähbitli taslamalary amala aşyrmak üçin bar bolan mümkinçilikler, ynsanperwer ulgamdaky gatnaşyklar, şeýle hem beýleki möhüm ugurlar boýunça pikir alyşmak bilen bagly meseleleri öz içine alýandygyny belledi.

Soňra sammit GDA ýurtlarynyň wekiliýetleriniň agzalarynyň gatnaşmagynda dowam etdi. Sammit jemleýji resminamalara gol çekmek dabarasy bilen tamamlandy. Şol resminamalaryň hatarynda GDA-nyň döwlet Baştutanlarynyň Geňeşiniň 2025-nji ýylda Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygynda başlyklyk etmek baradaky çözüdi bar. Geljek ýyl guramada Täjigistan Respublikasy başlyklyk eder. Şol döwürde Russiýa Federasiýasy we Türkmenistan bilelikde başlyklyk edijiniň borçlaryny ýerine ýetirer.

Russiýa Federasiýasyna iş sapary tamamlanandan soňra, döwlet Baştutanymyz Serdar Berdimuhamedow «Wnukowo-2» Halkara howa menziline bardy we şol ýerden Watanymyza ugrady.

Hormatly Prezidentimiziň uçary Aşgabada çenli uçuşy amala aşyryp, paýtagtymyzyň Halkara howa menziline gondy. Bu ýerde döwlet Baştutanymyzy resmi adamlar garşyladylar.

«7/24.tm»

«SAGLYGY GORAÝYŞ, BILIM WE SPORT BERKARAR DÖWLETIŇ TÄZE EÝÝAMYNYŇ GALKYNYŞY DÖWRÜNDE» ATLY HALKARA SERGI

✓ Olimpiýa şäherçesiniň «Başa-baş söweş sungaty» sport toplumynda «Saglygy goraýyş, bilim we sport Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe» atly halkara sergisi geçirildi. Bu çäre ýurdumyzda giňden bellenilýän Saglygy goraýyş we derman senagaty işgärleriniň gününe bagyşlandy.

Asylyly döbe görä, ýurdumyzda her ýyl geçirilýän bu çäre saglygy goraýyş, bilim we sport ulgamlarynda daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen gatnaşyklary mundan beýläk-de pugtalandyrmaga ýardam berýän iri, abraýly forumlaryň birine öwürüldi.

Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginiň, Bilim ministrliginiň, Beden-

terbiýe we sport baradaky döwlet komitetiniň bilelikde guramagynda geçirilýän gözden geçirilişiň açylyş dabarasyna Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasarlary, daşary döwletleriň we halkara guramalarynyň ýurdumyzdaky diplomatik wekilhanalarynyň, ministrlikleriň we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň, lukmançylyk ylmy-kliniki merkezleriň, Ylymlar akademiasynyň, jemgyýetçilik guramalarynyň, bilim edaralarynyň, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň ýolbaşçylary we wekilleri, milli saglygy goraýyş ulgamynyň işgärleri hem-de hormatly ýaşulular gatnaşdylar.

Ýygananlar hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň foruma gatna-

şyjylara iberen Gutlagyny uly ruhbelentlik bilen diňlediler.

Sergide ýurdumyzyň saglygy goraýyş ulgamynyň ösüş depgini, Türkmenistanyň lukmançylyk ylmynda we senagatynda, ilatnyň saglygyny goramakda ýeten belent sepgitleri, ägirt uly kuwwaty, daşary ýurtly hyzmatdaşlaryň bu ulgamdaky işjeň gatnaşyklara barha artýan gyzyklanmalary öz beýanyny tapýar.

«Saglygy goraýyş, bilim we sport Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe» atly halkara sergisi öz işini üstünlikli tamamlady.

www.tdh.gov.tm

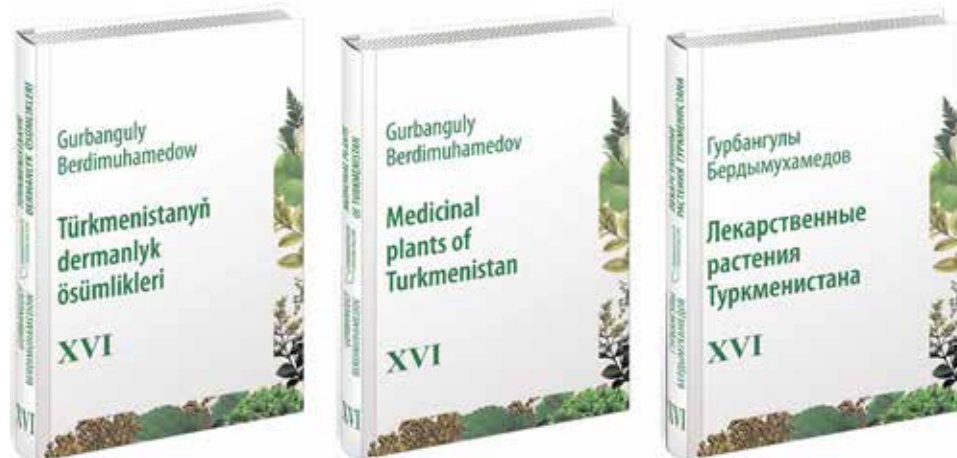
«TÜRKMENISTANYŇ DERMANLYK ÖSÜMLIKLERI»

ATLY KÖP JILTLI YLMY-ENSIKLOPEDIK KITABYŇ NOBATDAKY JILDINIŇ TANYŞDYRYLYŞ DABARASY

✓ 9-njy oktýabrda Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginde Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň akademigi, lukmançylyk ylymlarynyň doktory, professor Gurbanguly Berdimuhamedowyň «Türkmenistanyň dermanlyk ösümlikleri» atly köp jiltli ylmy-ensiklopedik işiniň XVI jildiniň tanyşdyrylyş dabarasy boldy. Täze neşir ýurdumyzda giňden belenilýän hünär baýramynyň — Saglygy goraýyş we derman senagaty işgärleriniň gününiň oňuşyrysynda çap edildi.

Çykyşlarda köp jiltli ylmy-ensiklopedik neşiriň diňe bir halkara lukmançylyk jemgyýetçiliginde däl, eýsem, giň okyjylar köpçüliginde hem uly gyzyklanma döredýändigini we uly meşhurlykdan peýdalanýandygyny nygtaldy. Türkmen topragynda bitýän dermanlyk ösümlükler hem-de milli fitoterapiýa baradaky bu özboşlyly ylmy-ensiklopedik iş dünýäniň köp dillerine terjime edilip, daşary ýurt okyjylarynyň milli onlarçasyna elýeterli boldy. Ol ýurdumyzda lukmançylygyň dürli ugurlary boýunça iş alyp barýan hünärmenleriň gollanmasyna öwrüldi. Gahryman Arkadagymyz milli lukmançylygy ösdürmegiň pederlerimiziň paýhasyny we tejribesini, dünýä lukmançylygynyň häzirkizaman meýullerini özüde jemleýän nusgasyny döretdi.

Ýerli dermanlyk otlaryň onlarça görnüşiniň, ösümlükleriň kökleriniň, miweleriniň, şol sanda endemik ösümlükleriň dermanlyk hä-

siýetleri giňişleýin beýan edilýän bu düýpli ylmy iş okyjylara adamzadyň gazanan üstünlükleriniň hazynasyna, şol sanda lukmançylyk ylmynda uly goşant goşan türkmen halkynyň köpasyrlık tejribesi hem-de däpleri bilen tanyşmaga mümkinçilik berýär. Baý mazmunly ensiklopediýa daşary ýurtly okyjylary ýurdumyzyň tebigaty bilen ýakyn-dan tanyşdyrmaga hem mümkinçilik döredýär. Kitap ylmy ýörelgeleri ugur edinmek bilen, dermanlyk ösümlükleriniň atlyryndan ybarat sözlügi, dermanlyk içgileri taýýarlamagyň, olary ýygnamagyň usullary baradaky maglumatlary özüde jemleýär.

Gahryman Arkadagymyzyň «Türkmenistanyň dermanlyk ösümlikleri» atly köp jiltli ylmy-ensiklopedik kitabyň täze jildinde «tebigy dermanhana» yzygiderli üzlenýän Gündogar lukmançylygynyň görnükli alymlarynyň, türkmen tebipleriniň nesilden-nesle geçip gelýän in gowy tejribeleri beýan edilýär. Şeýle-de, bu eser ýurtlaryň we halklaryň arasynda dostlukly gatnaşyklaryň pugtalandyrylmagyna goşant goşýar.

Baýrammyrat TÄŞLIÝEW,
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba
hojalyk uniwersitetiniň talyby.

HALKARA SERGI GEÇIRILDI

✓ Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty, Bilim ministrlikleriniň, Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komitetiniň Türkmenistanyň Söwda-senagat edarasyny bilen bilelikde guramagynda oktýabr aýynyň 9 — 12-si aralygynda «Saglygy goraýyş, bilim we sport Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe» atly halkara sergisi geçirildi. Her ýyl geçirilýän bu çäre «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda hem lukmançylyk ylmyň soňky gazananlaryny saglygy goraýyş ulgamyna ornaşdyrmaga ýardam berýän in iri we abraýly forumlaryň birine öwrüldi.

Aşgabat şäher häkimliginiň Olimpiýa şäherçesiniň Dolandyryş müdirliginiň Başa-baş söwbe sungaty sport toplumynyň çäginde geçirilen bu sergi ministrlikleriň we pudak edaralarynyň bilermenlerini hem-de hünärmenlerini, Senagatçylar we telekeçiler birleşmesiniň agzalaryny, türkmen işewürlerini, şeýle hem daşary ýurt kompaniýalarynyň wekillerini bir ýere jemledi.

Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty işgärleriniň günü mynasybetli geçirilen sergi halkara hyzmatdaşlygy pugtalandyrmakda, giňeltmekde hem-de özara tejribe alyşmakda uly ähmiýete eýedir.

Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň tagallalary bilen ýurdumyzda uzak geljegi nazarlaýan giň möçberli özgertmeler durmuşa geçirilip, Garaşsyz döwletimiziň berk binýatly milli saglygy goraýyş, bilim we sport ulgamlary barha ösdürilýär. Öňdebaryjy tejribeleri, ylmy we tehnologiýalaryň gazananlaryny tapgyrly tapgyrly ornaşdyrmagyň, dünýä döwletleri, iri halkara guramalar bilen hyzmatdaşlygy giňden ýaýbaňlandyrylmagyň netijesinde bu ulgamlar dünýä ölçeglerine laýyklykda döwrebaplaşdyryldy.

Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygynda ýurdumyzda sanly ulgamy ornaşdyrmak hem-de ösdürmek bo-

ýunça netijeli işler alyp barylýar. Munuň özi öňdebaryjy dünýä tejribeleriniň, täze bilimleriniň okuw işine giňden ornaşdyrylmagyna, döwrebap okuw kitaplarydyr gollanmalaryň taýýarlanylmagyna, sagdyn, ylmyly-bilimli, giň dünýägaraýyşly, ruhabelent, zähmetsöýer, watansöýüji nesilleriň kemala gelmegine özboşlyly goşant goşýar.

Şunuň bilen baglylykda «Saglygy goraýyş, bilim we sport Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe» atly halkara sergisiniň dowamynda özara tejribeleriň alyşmagyna, ussatlyk sapaklarynyň geçirilmegine giň mümkinçilikler döredildi.

Nariman SAHATOW,
Ý.Kakaýew adyndaky halkara
nebit we gaz uniwersitetiniň talyby.

SAGLYGY GORAÝŞYŇ TÄZE MERKEZLERI AÇYLDY

✓ Saglygy goraýyş we derman senagaty işgärleriniň hünär baýramyny her ýylda giňden baýram etmek ýurdumyzda asylyly däbe öwrüldi. Öňki ýyllarda bolşy ýaly, şu ýylda hem bu şanly sene mynasybetli birnäçe iri çäreler geçirildi. 9-njy oktýabrda paýtagtymyzda gurlup ulanmaga berlen 400 orunlyk Halkara sagaldyş-dikeldiş merkeziniň we 250 orunlyk Halkara fiziologiýa ylmy-kliniki merkeziniň açylyş dabaralary şol çäreleriň esaslarynyň biri boldy. Bu dabaralara Gahryman Arkadagymyz gatnaşdy.

Täze desgalaryň açylmagy hemişe döwrebaplaşdyrylyp durulýan milli saglygy goraýyş ulgamyna Türkmenistanda aýratyn üns berilýändiginiň aýdyň güwäsi boldy. Ilatyň saglygyny, bagtyýar durmuşyny we abadançylygyny goramak Gahryman Arkadagymyzyň başyny başlan we häzirkî wagtda hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda üstünlikli amala aşyrylýan döwlet syýasatynyň ileri tutulýan ugrudyr.

Köp ýyllaryň dowamynda ýurdumyzyň saglygy goraýyş ulgamyna ýolbaşçylyk

eden Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy bilen öňe sürülen we işlenip taýýarlan «Saglyk» Döwlet maksatnamasynyň yzygiderli durmuşa geçirilmegi netijesinde ýurdumyzda soňky ýyllarda bu ulgamyň düzümleri giňeldilip, maddy-enjamlaýyn binýady pugtalandyrylýar, innowasion tehnologiýalar we iň gowy dünýä tejribeleri we lukmançylyk ulgamyndaky gazananlary işjeň ornaşdyrylýar.

www.tdh.gov.tm

«DÖWÜRLERİŇ WE SIWILIZASIÝALARYŇ ÖZARA ARABAGLANÝŞYGY — PARAHATÇYLYGYŇ WE ÖSÜŞIŇ BINÝADY» ATLY HALKARA FORUM

✓ 2024-nji ýylyň 11-nji oktýabrynda Aşgabat şäherinde hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň başlyklyk etmeginde «Döwürleriň we siwilizasiýalaryň özara arabaglanyşygy — parahatçylygyň we ösüşiň binýady» atly halkara forum geçirildi.

Söwda-senagat edarasynda geçirilen ýokary derejeli foruma gatnaşmak üçin Ermenistan Respublikasynyň Prezidenti Waagn Haçaturýan, Eýran Yslam Respublikasynyň Prezidenti Masud Pezeşkian, Gazagystan Respublikasynyň Prezidenti Kasym-Žomart Tokaýew, Gyrgyz Respublikasynyň Prezidenti Sadyr Žaparow, Mongoliýanyň Prezidenti Uhnagaýın Hurelsuh, Pakistan Yslam Respublikasynyň Prezidenti Asif Ali Zardari, Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putin, Täjigistan Respublikasynyň Prezidenti Emomali Rahmon, Özbegistan Respublikasynyň Prezidenti Şawkat Mirziýoýew ýurdumyza geldiler. Myhmanlaryň hatarynda Türkiýe Respublikasynyň Beýik Millet Mejlisiniň Başlygy, YUNESKO-nyň Baş konferensiýasynyň başlygy, halkara guramalaryň ýolbaşçylary, daşary ýurtlaryň Hökümet agzalary, alymlar, medeniýet işgärleri, diplomatlar hem bar. Bu forum beýik türkmen şahyry Magtymguly Pyragynyň doglan gününü baýram etmegiň maksatnamasynyň çäklerinde geçirildi.

Günüň ikinji ýarymynda «Döwürleriň we siwilizasiýalaryň özara arabaglanyşygy — parahatçylygyň we ösüşiň binýady» atly halkara forum iri halkara guramalaryň hem-de köp sanly sebüt düzümleriniň ýolbaşçylarynyňdyr wekilleriniň gatnaşmagynda iki ýörite mejlis görnüşinde öz işini dowam etdi.

Çykyş edenler türkmen halkynyň köpasyrlyk pähim-paýhasyny we şahyryna diliniň gözelligini öz eserlerinde açyp görkezzen, dördüjiliginde her bir unsana ýakyn ruhy gymmatlyklary wagyz eden Magtymguly Pyragynyň çuňňur zehine eýe bolandygyny nygtadylar. Bellenilişi ýaly, şahyryň goşgularyndaky röwşen geljek, Watana söýgi, ynsanperwerlik, parahatçylyk söýüjilik baradaky çuňňur oýlanmalar, dördüjilige, dost-doganlyga çagyryş diňe bir türkmen halkynyň däl, eýsem, bütin adamzadyň hem ruhy dünýäsine laýyk gelýär. Hut şu ýörelgeler Türkmenistanyň Bitaraplyk hukuk derejesiniň many-mazmununy emele getirýär.

Myhmanlar Gahryman Arkadagymyzyň başlangyçlaryny mynasyp dowam etdirýän hormatly Prezidentimize hoşallyk bildirdiler. Forumyň medeni maksatnamasy daşary ýurtly myhmanlarda ýatdan çykmaýaj täsirleri galdyrdy. Onuň çäklerinde Arkadag şäherine, «Nusaý» döwlet taryhy-medeni goraghanasyna we paýtagtymyzyň muzeýlerine gezelençler guraldy, kinofilmleriň, sahna oýunlarynyň görkezilişi boldy, sirk çykyşlaryna tomaşalar we beýleki çäreler guraldy.

**Maksatmyrat JUMAÝEW,
Türkmenistanyň söwda we telekeçilik ugrunyň işgärleriniň kärdeşler
arkalaşygynyň Geňeşiniň başlygy.**

МЭР ВЕНЫ ПОЗДРАВИЛ УЧАСТНИКОВ VI ВЕНСКОГО БАЛА В ТУРКМЕНИСТАНЕ

✓ 10 октября в городе Аркадаг состоялся VI Венский бал, по случаю которого мэр и губернатор Вены Михаэль Людвиг обратился к его участникам. В своем послании Людвиг отметил, что Вена, как Музыкальная столица мира, является родиной выдающихся композиторов, таких как Бетховен, Гайдн и Моцарт, а также поп- и рок-музыкантов, подобных Фалько.

Людвиг подчеркнул, что Вена также известна как мировая столица танцев и балов. Танцевальная музыка семьи Штраусов традиционно исполняется на новогоднем концерте Венской филармонии, транслируемом по всему миру. В 2024 году более 35 Венских балов пройдут в разных странах, предоставляя гостям возможность насладиться атмосферой великолепия и духа Вены.

Мэр Вены пожелал всем организаторам международных балов успехов, а гостям – незабываемых вечеров, наполненных весельем и радостью. «Все на вальс!» – завершил свое обращение Людвиг.

ARKADAG ŞÄHERINE AHALTEKE ATÇYLYK SINGATYNYŇ ÝUNESKO GOŞULANDYGyny TASSYKLAÝAN GÜWÄNAMA GOWŞURYLDY

✓ Aba Annaýew adyndaky Halkara atçylyk akademiýasynda maslahat geçirildi. Dabaraly maslahata gatnaşyjylyk Aba Annaýew adyndaky Halkara atçylyk akademiýasynyň baş binasynyň eýwanında ýaýbaňlandyrylan sergi bilen tanyşdylar.

ÝUNESKO-nyň Baş konferensiýasynyň başlygy hanym S.Mikelesku çykyş edip, ahalteke bedewlerine aýratyn sarpa goýýan Gahryman Arkadagymyzy, hormatly Prezidentimizi we tutuş türkmen halkyny bu şanly waka bilen gutlady hem-de «Ahalteke atçylyk sungaty we atlary bezemek däpleri» atly milli hödürnamanyň ÝUNESKO-nyň Adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň görnükli nusgalarynyň sanawyna girizilendigi baradaky şahadatnamany dabaraly ýagdaýda gowşurdy. Munuň özi türkmen halkynyň asyrlara uzaýan taryhynyň dowamynda döreden milli gymmatlyklarynyň dünýä derejesinde ykrar edilýändigini tassyklaýan gene-de bir şanly wakadyr.

Soňra dabaraly maslahata gatnaşyjylyk Aba Annaýew adyndaky Halkara atçylyk akademiýasynyň binýadynda döredilen «Ahalteke atlary — parahatçylygyň ilçileri» atly ÝUNESKO klubuna bardylar we bu ýerde ahalteke bedewleriniň taryhy, türkmen çapyksuwarlarynyň halkara ýaryşlarda gazanan üstünlikleri baradaky maglumatlar bilen tanyşdylar.

Mälüm bolşy ýaly, ahalteke atçylyk sungaty we atlary bezemek däpleri ÝUNESKO-nyň Adamzadyň maddy däl medeni mirasynyň sanawyna Türkmenistanyň hödürnamasy esasynda 2023-nji ýylyň dekabrynda goşuldy.

Ogulsenem SOWMAÝEWA,

S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň talyby.

AŞGABAT «DOSTLUK OÝUNLARYNY» HEM-DE GDA ÝURTLARYNYŇ BEÝLEKI SPORT ÇÄRELERINI KABUL EDER

✓ 2024-nji ýylyň 7-nji oktýabrynda Moskwada geçirilen GDA-nyň agza döwletleriniň Daşary işler ministrleriniň Geňeşiniň mejlisinde Aşgabadlyň «Arkalaşygyň täze sport mümkinçilikleriniň şäheri» diýlip ygylan edilmegi bilen baglanyşykly 2024-2025-nji ýyllarda geçiriljek çäreleriň Meýilnamasy tassyklanyldy. Bu barada GDA-nyň internet-portaly habar berýär.

Meýilnama türkmen paýtagtynda sportuň dürli görnüşleri boýunça çempionatlary, halkara sport ýaryşlaryny, şeýle-de bilim we sport-köpçülikleýin ýaryşlary geçirmegi öz içine alýar. GDA ýurtlarynyň hem-de gyzyklanma bildirýän beýleki ýurtlaryň gatnaşmagynda geçiriljek «Dostluk oýunlaryny» geçirmäge aýratyn üns berler.

Mejlisde Türkmenistana döwletimiziň Russiýa Federasiýasyndaky ilçisi Esen Aýdogdyýew wekilçilik etdi. Geňeşmeleriň barşynda şeýle-de bedenterbiýe we sport ulgamynda hyzmatdaşlyk hakynda beýannama kabul edildi.

Diplomatlar GDA-nyň çäklerinde 2025-nji ýyl üçin Daşary işler ministrliginiň arasynda syýasy geňeşmeleriň Meýilnamasyny tas-sykladylar. Mundan başga-da, Halkara ýaşlar hyzmatdaşlygy strategiýasyny durmuşa geçirmek boýunça 2025-2026-njy ýyllar üçin çäreleriň Meýilnamasy kabul edildi. Şeýle-de, diplomatlar GDA-nyň agza döwletleriniň Baştutanlarynyň garamagyna hödürlenjek birnäçe resminamalaryň taslamalaryny makulladylar. GDA-nyň agza döwletleriniň Daşary işler ministrleriniň Geňeşiniň nobatdaky mejlisi 2025-nji ýylyň 11-nji aprelinde Gazagystanda geçiriler.

Merjen REJEPOWA,
Türkmenistanyň Telekommunikasiýalar we informatika institutynyň talyby.

HEPDÄNIŇ HABARLARY

✓ 07.10.2024 ý. Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy, Hormatly il ýaşulusy Gurbanguly Berdimuhamedow Arkadag şäheri boýunça iş saparyny amala aşyryp, şäheri ösdürmegiň nobatdaky tapgyrynda gurulmagy meýilleşdirilýän binalaryň şekil taslamalary, olaryň bezeg aýratylyklaryna degişli maglumatlar bilen tanyşdy hem-de degişli ýolbaşçylaryň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi.

✓ 08.10.2024 ý. Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Garaşsyz Döwletleriň Arkalaşygynyň döwlet Baştutanlarynyň Geňeşiniň Moskwada geçirilýän mejlisine gatnaşdy.

✓ 08.10.2024 ý. Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň we Türkiýe Respublikasynyň Prezidenti Rejep Taýýup Ärdoganyň arasynda telefon arkaly söhbetdeşlik boldy.

✓ 09.10.2024 ý. Paýtagtymyza üstünlikli geçirilen we dostlugyň, dördijiligiň, ruhbelentligiň baýramyna öwrülen Gazagystanyň Türkmenistandaky Medeniýet günleri tamamlandy.

✓ 09.10.2024 ý. Türkmenistanyň saglygy goraýuş we derman senagaty işgärleriniň günü mynasybetli Arkadag şäheriniň saglygy goraýuş işgärlerine täze şäheriň ähli amatlyklary bolan döwrebap ýaşaýuş jaýyndan öýleriň açarlaryny gowşurmak dabarasyny geçirdi.

✓ 09.10.2024 ý. Türkmenabat şäherinde Türkmenistanyň Saglygy goraýuş we derman senagaty ministrliginiň «Buýan» agrosenagat toplumunyň glisirizin turşusyny öndürýän kärhanasynyň binalar toplumu açyldy.

✓ 09.10.2024 ý. Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow «Çalyk Holding» kompaniýalar toparynyň dolandyryjylyk geňeşiniň başlygy Ahmet Çalyk bilen duşuşdy.

✓ 11.10.2024 ý. Türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Köpetdagyň ajaýup künjeginde bina edilen Magtymguly Pyragynyň ýadygärligine gül goýmak dabarasyna gatnaşdy.

✓ 11.10.2024 ý. Mongoliýanyň Prezidentiniň Türkmenistana ilkinji döwlet saparynyň çäklerinde iki dostlukly ýurduň Baştutanlary Serdar Berdimuhamedowyň we Uhnaagiýn Huretsuhyň arasynda ýokary derejedäki gepleşikler geçirildi

www.tdh.gov.tm

MASLAHATLY IL — MAKSATLY IL

✓ Türkmenistanyň şanly Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllygynyň öňüsyrasynda paýtagtymyz Aşgabat şäherindäki Maslahat köşgünde geçirilen Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň mejlisinde kabul edilen taryhy çözgütler bagtyýar halkymyzyň ýaşaýyş-durmuş derejelerini geljekde hem has-da ýokarlandy. «Geňeşli ýollar — güneşli ýollar», «Maslahatly — maksatly». Bu jümleler herimiz serimizde mydama dur. Bu taryhy maslahatda hem her bir öňe sürten teklip, başlangyçlar, pikirler Türkmenistan döwletimizi mundan beýläk hem ösdürmäge, ýurdumyzyň halkara abraýyny ýokarlandyrmaga, ösüp gelýän ýaş nesillerimizi hemmetaraplaýyn goldamaga gönükdirilendir.

Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň bu taryhy maslahatda eden çykyşynda şu wagta çenli amala aşyrylan we amal ediljek beýik işler barada belläp geçdi. Döwlet Baştutanymyz: «Täze ýylyň 1-nji ýanwaryndan bolsa bütjüden maliýeleşdirilýän edaralaryň, hojalyk hasaplaşygyndaky kärhanalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň işgärleriniň aýlyk zähmet haklarynyň, pensiýalaryň, döwlet kömek pullarynyň, talyp we diňleýji haklarynyň möçberini ýene-de 10 göterim ýokarlandyrmagy» diýende buýsançly el çarpyşmalar foruma gatnaşyjylaryň alkyşy bolup ýaňlandy. Hormatly Prezidentimiz Halk Maslahatynyň mejlisiniň barşynda «2025-nji — Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylyny geçirmek boýunça çäreler hakynda», «Arkadag şäherini 2024 — 2052-nji ýyllarda ösdürmegiň Konsepsiýasyny tassyklamak hakynda», «Türkmenistanda uly ulgamyny ösdürmegiň 2024 — 2052-nji ýyllar üçin Strategiýasyny tassyklamak hakynda» Permanlara gol çekdi. Bu pursatlar türkmen halkynyň geljekki ýalkawly hem ýalkymly ýaşaýşyny suratlandyrdy. «Türkmenistanyň Gahrymany» diýen belent adyň gowşurylyş dabarasy hiç haçan ýatdan çykmajak pursatlara öwrüldi. Bu iň belent ada mynasyp bolanlaryň içinde medeniýet we sungat işgärleriniň bolmagy biz ýaşlary has-da galkyndyryp, saýlan hünärimize bolan söýgimizi arşa göterdi.

Turuwbaşdan taryhy pursatlary, halk bähbitli çözgütleri, oňyn özgertmeleri özünde jemlän Halk Maslahatynyň mejlisi ýoka-

ry ruhbelentlikde geçdi. Gahryman Arkadagymyz jemleme çykyşyndaky «Ýagşy niýet — ýarym döwlet», «Maslahatly biçilen don gysga bolmaz», «Agzybire Taňry biýr...», «Köpüň dilegi köl bolar», «Geçmişi bolmadygyň geljegi bolmaz», «Arkalaşan dag aşar», «Ýoly ýörän ýeňer», «Ýagşydan at galar», «Döwletliden döwlet ýokar», «Ilm-günüm bolmasa, Aýym-Günüm dogmasyn», «Söýenişen ýykylmaz», «Akyly iş — ganatly guş» ýaly parasatly sözleri göwünlerimizi galkyndyrdy.

Mundan beýläk hem türkmen halkynyň şeýle döwletlilik ýörelgeleri dowamat-dowam bolsun! Gahryman Arkadagymyzyň hemde hormatly Prezidentimiziň janlary sag, ömürleri uzak, belent başlary aman bolsun!

Gülнар ATAÝEWA,
Maýa Kulyýewa adyndaky TMK-nyň talpy.

✓ Ýurdumyzyň baş baýramy bolan mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllyk toýunyň toýlanýan günlerinde Türkmenistanyň Halk maslahatynyň nobatdaky mejlisiniň üstünlikli tamamlanmagy we kabul edilen çözgütleri ýaşlaryň arasynda wagyz etmek maksady bilen bilim alýan hem-de zähmet çekýän ýaşlaryň gatnaşmagynda Aşgabat şäheriniň 101-nji orta mekdebinde TMYG-niň Aşgabat şäheriniň Büzmeýin etrap Geňeşi, Büzmeýin etrap häkimligi, TDP-niň Büzmeýin etrap komiteti bilen bilelikde guramagynda «Halk maslahaty — halkyň göwün isleginiň beýany» atly şugar astynda wagyz-nesihat duşuşygy geçirildi.

Gürüňi edilýän duşuşyga gatnaşanlar halkymyzyň bagtyýar we abadan durmuşyny üpjün etmäge, ýurdumyzyň mundan beýläkde ösüş hem rowaçlyk ýoly bilen üstünlikli öňe gitmegine gönükdirilen möhüm meseleler barada belläp geçdiler. Duşuşygyň ahyrynda Gahryman Arkadagymyzyň we hormatly Prezidentimiziň janlarynyň sag, ömürleriniň uzak bolmagyny arzuw etdiler.

Mährijemal ATAÝEWA,
TMYG-niň Aşgabat şäheriniň Büzmeýin etrap Geňeşiniň guramaçylyk bölümüniň müdiri.

BEDENTERBIÝE WE SPORT

✓ Gimnastika boýunça milli ýygyny toparymyz 20-nji sentýabr — 20-nji oktýabr aralygynda Özbegistanyň Daşkent şäherinde geçirilýän okuw-türgenleşik ýygynyň ýygyny gatnaşdy. Toparda 20 türgen, 4 tälimçi we 1 topar ýolbaşçysy Türkmenistana wekilçilik etdi. Bu çärä gatnaşmak üçin milli ýygyny toparymyz 20-nji sentýabr — 11-nji oktýabr aralygynda dostlukly ýurtta iş sapary bilen boldy.

✓ Grek-rim göreşi boýunça milli ýygyny toparymyz 25-nji sentýabr — 23-nji oktýabr aralygynda Özbegistan Respublikasynyň Daşkent şäherinde geçirilýän okuw-türgenleşik ýygynyň ýygyny gatnaşdy. Milli ýygyny toparymyzyň düzüminde 13 türgen, 1 tälimçi hem-de 1 topar ýolbaşçysy bar. Bu çärä gatnaşmak üçin milli ýygyny toparymyz 25-nji sentýabr — 13-nji oktýabr aralygynda dostlukly ýurtta iş saparynda boldy.

Guwanç DURDYÝEW,
Halkara ynsanperwer ylmylary we ösüş uniwersitetiniň žurnalistika hünäriň talyby.

✓ «Balkanşähergaz» gaz hojalyk edarasynyň Gumdag şäherçesiniň gaz hojalyk ülşünde zähmet çekýän işgärleriň arasynda Gumdag şäherçesiniň 7-nji sport mekdebinde şaşka boýunça birinjilik geçirildi.

Ýaryşa Gumdag şäherçesiniň gaz hojalyk ülşünde zähmet çekýän hünärmenler gatnaşdylar. Ýaryşda zenanlaryň arasynda 1-nji orna Bibisoltan Pyhyýewa, 2-nji orna Aýgül Abdyýewa, 3-nji orna Täjigözel Gurbanmeňliýewa mynasyp boldy. Erkekleriň ýaryşynda 1-nji orny Garmyrat Düwlenow, 2-nji orny Hallynazar Etrekow, 3-nji orny Dörtguly Ataberdiýew eýeledi. Ýaryşda ýeňiji bolanlar «Balkangazüpjünçilik» müdirliginiň kärdeşler arkalaşygynyň ilkinji guramasy tarypandan ýadygärlik sowgatlary we Gumdag şäherçesiniň 7-nji sport mekdebinde Hormat hatlary bilen sylaglandylar.

Rejepmämet SOLTANOW,
«Balkanabatşähergaz» gaz hojalyk edarasynyň Gumdag şäherçesiniň gaz hojalyk ülşüniň ussasy, KA-nyň işjeň agzasy.

✓ Sambo boýunça milli ýygyny toparymyzyň agzalary 25-nji sentýabr — 16-njy oktýabr aralygynda Gruzija Respublikasynyň Gori şäherinde geçirilýän okuw-türgenleşik ýygynyň ýygyny gatnaşdylar. Toparda 28 türgen, 3 tälimçi, 1 topar

ýolbaşçysy bar. Bu çärä gatnaşmak üçin milli ýygyny toparymyzyň agzalary 25-nji sentýabr — 16-njy oktýabr aralygynda dostlukly ýurtta iş saparynda bolar.

✓ Söweş sambosy boýunça milli ýygyny toparymyzyň agzalary 1 — 22-nji oktýabr aralygynda Tailand Patyşalygynyň Samui adasynda geçirilýän okuw-türgenleşik ýygynyň ýygyny gatnaşdylar. Toparda 28 türgen, 3 tälimçi, 1 topar ýolbaşçysy bolar. Bu çärä gatnaşmak üçin milli ýygyny toparymyz 1 — 23-nji oktýabr aralygynda dostlukly ýurtta iş sapary bilen bolar.

Aýlar BAÝRAMOWA,
Halkara ynsanperwer ylmylary we ösüş uniwersitetiniň žurnalistika hünäriň talyby.

✓ Kataryň paýtagty Doha şäherinde geçirilen Aziýanyň 3-nji ýetginjekler ýaryşynda türkmenistanly ýaş tennisçiler üstünlikli çykyş etdiler. Olar ýekelikde-de, bilelikde-de ýeňiş gazanmagyň hötdesinden geldiler. Has takygy, 12 ýaşly tennisçi Aly Geldiýew ýekelikde ýaryşyň ýeňijisi bolup, hormat münberinde ýeňişini baýram etdi.

Aly Geldiýew Ýunus Annamyradow bilen bilelikde hem ýaryşyň ýeňijisi bolmaklygy başardy. Aziýanyň tennis federasiýasynyň howandarlygynda geçirilen bu ýaryşa 20-den gowrak döwletden ýetginjek tennisçiler gatnaşyp, öz ukyp-başarnyklaryny görkezdiler. Türkmenistandan wekilçilik edýän ýetginjek tennisçi gyzlarymyz hem üstünlüklerini baýram etdiler. Birinji ýeri Ilima Gu-

seýnowa, ikinji ýeri Aýnur Annamyradowa, üçünji ýeri Aýlar Kakabaýewa eýeledi. Olara degişlilikde, Andreý Döwmatow we Jenet Hallyýewa tälimçilik etdiler.

Ýetginjek tennisçilerimiziň ýeňişleri hoş habar bolmak bilen birlikde, ýurdumyzyň sport abraýynyň has-da dabaralanmagyna, sport boýunça baýrak gaznamyzyň sanawynyň artmagyna getirdi. Hormat münberiniň başgaçaklarynda bolsa türkmen türgenleriniň buýsançly ýygyny paýlandy.

Oguljeren KÄBÄÝEWA,
Türkmen döwlet medeniýet institutunyň žurnalistika hünäriň talyby.

✓ Braziliýa finalda Argentinany ýeňip, altynjy gezek futzal boýunça dünýäniň çempiony boldy. Özbegistanda futzal boýunça dünýä çempionaty tamamlandy. Ýaryşyň jemleýji oýnunda Braziliýanyň ýygyny Argentinanyň toparyny 2:1 hasabynda ýeňdi.

Ýeňijilerden Ferrao (6-njy minut) we Rafa Santos (13-nji minut) gol geçirdiler. Argentinanyň düzüminden bolsa Matias Rosa (39) tapawutlandy. Bäsleşigiň bürünç medallaryny Fransiýany 7:1 hasabynda ýeňen Ukraina eýeledi. Ýaryşa 24 topar gatnaşdy.

Braziliýalylar altynjy gezek futzal boýunça dünýä çempionatynda ýeňiji boldular we bu görkeziji boýunça rekord goýdular. Ispaniýa iki gezek (2000, 2004), Argentinanyň (2016) we Portugaliýanyň (2021) milli ýygyny hersi bir gezekden ýeňiş gazandy.

www.tmcars.info

ŞEKILLERE ÖWRÜLEN GEÇMİŞ

Konstantin Mişin. Änew metjidi. 1902-nji ýyl

✓ Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallasy netijesinde eziz Diýarymyzyň çeper medeniýetini çuňňur öwrenmäge we ony dünýä ýaýmaga aýratyn ähmiýet berilýär. Häzirki wagtda Änew şäheri «Türki dünýäniň medeni paýtagty» diýip tanalyp, öwrenilip gelýär. Çünki Änew medeniýeti dünýä taryhynda oturymly ýaşagyň, gadymy ekerançylygyň, maldarçylygyň, senetçiligiň dörän Watany hökmünde şöhratlanýar.

Änew medeniýeti ata-babalarymyzyň türkmen topragynda inňän gadymy döwürlerde ösen siwilizasiýany dördendigine şaýatlyk edýär. Bu medeniýet ýurdumyzyň taryhy mekanlarynyň biri bolup, dürli döwürleri başdan geçirdi. Bu mukaddes toprak ençeme ýyllar, asyrlar bäri dünýäniň meşhur arheologlarynyň, taryhçylarynyň, sungatşynaslarynyň we beýleki alymlarynyň ünsüni özüne çekip gelýär. Olar bu gadymy toprakda birnäçe gazuwagtaryş, ylmy-barlag işlerini alyp bardylar. Bu ýerde keramiki önümleri, monjuklary, terrakota heýkeljikleri, kremniý ýaraglary, bürünç önümleri, misden we lazuriden ýasalan bezegleri ýüze çykaryldy. Mundan başga-da, bu gadymy sebitlerinde mundan ozal ösdürilip ýetişdirilen ak bugdaý däneleri hem tapylýar. Şol tapyndylar Änewiň taryhyny, medeniýetini we sungatyny öwrenmäge uly ýardam edýär.

Asyrlaryň dowamynda Änew medeniýeti çylşyrymly ösüş tapgyrlaryny başdan geçirip, olaryň arasynda wajyp orun binagärlik sungatyna degişlidir. Hususan-da, Änew şäheriniň çäklerindäki köpsanly taryhy-mede-

ni ýadygärlikleriň arasynda Seýit Jemaleddin metjidini aýratyn nygtamak bolar. Bu tanyml binagärlik toplumu ýerli sähergurluşyk pudagynda in şowly ýerine ýetirilen binalaryň näýbaşsý hasaplanýar. Keramatly dini desga bir wagtyň özünde metjidi, kümmeti, medresäni we hanakany özünde jemläpdir. Onuň baş fasadyndaky ýazgylarynda bu desganyň soltan Abul Kasym Babyr Bahadurhanyň Horasana hökümdarlyk edýän döwürlerinde, has takygy, 1456-njy ýylda bina edilipdir. Bu binanyň esasy çeperçilik aýratynlygy tutuş Ýer

üzünde başga ýerde duş gelmeýän äpet uly aždarda şekilleri bolup durýar.

Birnäçe tapawutly häsiýetleri özünde jemleýän kaşaň hem syratly bina ençeme suratkeşleriň eser döretmegi üçin ylham çeşmesi bolup hyzmat etdi. Mälim bolşy ýaly, binagärlik peýzažynyň keşbi türkmen milli nakgaşlygynda giňden ýaýran temalaryň biri hasaplanýar. Ençeme türkmen nakgaşlary ýurdumyzyň taryhy-medeni ýadygärliklerini saklamak, gaýtadan dikeltmek we geljekki nesillere ýetirmek maksady bilen, köplenç olary öz sungat eserlerinde şekillendirýärler. Şeýlelikde, bu ýadygärlikler baklylyga eýe bolup, her bir eserde täzeden janlanýarlar we öz belentligini, kaşaňlygyny mynasyp ýüze çykarýarlar. Taryhy-medeni ýadygärlikler bilen birlikde suratkeşler Türkmenistanyň gaýtalanmajak özboluşlylyga eýe bolan döwrebap binalaryna hem aýratyn üns berýärler. Her bir eserini sünnälöp döredýän zehinli suratkeşler ol ýada beýleki ýadygärliگیň, desgalaryň, binalaryň her bir bölegini uly yhlas bilen işleýärler. Olaryň ýiti nazary milli sungatymyzdan söz açýan ençeme eserleri kemala getirýär.

Türkmen nakgaşlygynda binagärlik peýzažyna ilkinji ýüzlenenleriň biri hem Konstantin Mişindir. Geçen asyryň başlarynda ol Gündogaryň taryhy we arheologiyasy boýunça Zakaspiý gurnagynyň agzasy bolup, öz döredijilik işini tutuşlygyna türkmen halky bilen baglanyşdyrýpdyr. Onuň döredijilik ýoly taryhy-medeni taýdan çäksiz gymmatlyga eýedir. Öz işlerinde K. Mişin köplenç peýzaž žan- >>

Martiros Sarjanyan. Änew metjidi. 1934 -nji ýyl

« ryna höwes bildirip Türkmenistanyň binagärlik ýadygärliklerini şekillendirmäge ýygyn edipdir.

Suratkeş we şol bir wagtda-da harby etnograf bolan K. Mişin 1902-nji ýylda döreden «Änew metjidi» atly eserinde gadymy desganyň takyk hem deňölçeqli şekilini tapmagy başaryar. Eserde şol döwrüň nusgawy çeperçilik mekdebiniň ösen realizm akymynyň kämil nusgasyny görmek bolýar. Rus suratkeşi Seýit Jemaleddin metjidini şekillendirmekde onuň Ýer titremede ýykylmazyndan öňki keşbini açyp görkezýär. Gözi bilen gören tebigy görnüşini ussatlarça kendire geçiren suratkeş mukaddes topragyň üstünde bina edilen sungat ýadygärligini geljekki nesillere peşgeş berdi. Bu ajaýyp eser eziz Diýarymyzyň taryhy bilen aýrylmaz baglanyşygy, geçmiş hakykaty aýratyn gymmata eýe bolan aýry-aýry döwrüň ruhuny duýmaga itergi berýär.

Mundan başga-da, keramatly desgany aýdyň suratlandyrmagy başaran ussatlaryň biri Martiros Sarýandyр. Öz döwründe ol Türkmenistana syýahat edip, türkmen halkynyň medeniýetini we ýerli дәplerini içgin öwrenipdir. Onuň dowamly syýahatlary suratkeşe oňyn täsir edip, özünden soňky nesillere uly mirasy peşgeş bermegine ýardam edipdir.

Suratkeşiň Änew şäherine syýahat eden ýyllarynda döreden eserleriniň arasynda 1934-nji ýyl bilen senelenýän «Änew metjidi» atly surat eseri aýratyn tapawutlanýar. Bu ýerde postimpressionizm akymyň düýpli täsiri duýulýar. Ermeni suratkeşi ýiti hem köpöwüşginli reňkleriň üsti bilen ýerli tebigatda gören ähli zatlaryny hakykatçyl kendire geçirýär. Eserde metjidiň umumlaşdyrylan keşbini ýüze çykarýan nakgaşlyga gönükdirilen ýönekeýlik äheňleri duýulýar. Sarýanyň ýiti synçylyk nazary döwre laýyklykda işleýän suratkeşiň özboluşly döredijilik özenini açyp görkezýär. Ol adatdan daşary reňk duýuş ukybyna eýe bolmak bilen, diňe bir döwrüň ruhuny дәl, eýsem ýerleşýän tebigy gurşawy bilen oňat sazlaşýan binagärlik toplumyny hem mynasyp аçур görкеzmeги başарypdyр.

Şeýlelikde, «Türki dünýäniň medeni paýtagtynyň» şöhraty dünýä taryhynyň hazynasyna müdimilik ýazylyp, onda sungat eserleriň üsti bilen türkmen halkynyň müňýyllyklardan gözbaş alýan ýokary ukup-başarnygy takyk beýanyны tapýar. Seýit Jemaleddin metjidi ussat suratkeşlere hem ruhy ylham berip, olaryň döreden sungat eserlerinde baky ýaşaýar we eziz Watanymyzyň ýagty ertiri bolup durýan ýaş nesillere gönükdirilendir. Munuň şeýledigi tötänleýin дәl, sebäbi ýokarda agzalyp geçilen eserler Türkmenistanyň Beýik Saparmyrat Türkmenbaşı adyndaky Şekillendiriş sungaty muzeýinde ýerleşýär.

Selim RASULOW,
Türkmenistanyň Döwlet çeperçilik
akademiýasynyň talyby.

ФК «АРКАДАГ» ВТОРОЙ ГОД ПОДРЯД ДОСРОЧНО СТАЛ ЧЕМПИОНОМ ТУРКМЕНИСТАНА

✓ Футбольный клуб «Аркадаг» под руководством главного тренера Владимира Байрамова второй год подряд досрочно завоевал звание чемпиона Туркменистана, передает корреспондент Turkmenportal.

Команда, представляющая одноименный город государственного значения, за пять туров до окончания национального первенства одержала убедительную победу над балканабатским «Небитчи» со счетом 5:1.

Благодаря этой победе «Аркадаг» оторвался от ближайшего преследователя, «Ахала», на недосягаемые 23 очка, обеспечив себе чемпионский титул.

«Аркадаг» был основан в 2023 году и представляет новый одноименный «умный» город государственного значения. В первый же год своего суще-

ствования клуб добился значительных успехов, выиграв чемпионат Туркменистана и завоевав Кубок страны.

Благодаря этим победам, «Аркадаг» получил право участвовать в Лиге вызова АФК, третьем по значимости клубном турнире Азии. В этом турнире команда дебютирует 26 октября матчем против мальдивского клуба «Мазия». По итогам жеребьевки, «Аркадаг» попал в группу «В», где его соперниками также стали футбольные клубы «Абдыш-Ата» из Кыргызстана и «Аль-Араби» из Кувейта.

Согласно расписанию, «Аркадаг» проведет три матча в групповом этапе: 26 октября против ФК «Мазия», 29 октября против «Абдыш-Аты» и 1 ноября против «Аль-Араби». Все игры пройдут в Кувейте.

«HALKYMZYŇ JOŞGUNLY, TUTANÝERLI ZÄHMETI ESASYNDA ÝETILEN BELENT SEPGITLERDE KÄRDEŞLER ARKALAŞYGYNYŇ TUTÝAN ORNY» ATLY

OKUW MASLAHATY

✓ Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistanyň syýasy, ykdysady we medeni taýdan oňyn ösüşine Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň goşýan goşandyňy has-da artdyrmak, Kärdeşler arkalaşygynyň ilkinji guramalarynyň işini kämilleşdirmek, döwrebaplaşdyrmak, guramanyň agzalaryny döredijilikli zähmetde ugrukdyrmak we täze usullary işe ornaşdyrmak maksady bilen okuw maslahatlary geçirmek däbe öwrüldi. Şeýlelikde, «Halkymyzyň joşgunly, tutanýerli zähmeti esasynda ýetilen belent sepgitlerde kärdeşler arkalaşygynyň tutýan orny» atly okuw maslahaty guramaçylykly geçirildi.

2024-nji ýylyň 6 — 11-nji oktýabrynda Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň Milli merkeziniň «Awaza» milli syýahatçylyk zolagyndaky «Daýanç» sagaldyş merkezinde Türkmenistanyň Medeniýet, sport, syýahatçylyk we jemgyýetçilik guramalarynyň işgärleriniň kärdeşler arkalaşygynyň Geňeşiniň ilkinji guramalarynyň başlyklary, gaznaçylary, derňew toparnyň başlyklary, agzalary we kärdeşler arkalaşygynyň işewürleri bilen okuw maslahaty guraldy.

Okuw maslahatynyň dowamynda Kärdeşler arkalaşyklarynyň ilkinji guramalarynda (KAIG) statistik hasabatyny ýöretmek, medeni-köpçülik çärelerini geçirmek bilen bagly guramaçylyk işleri, sport bäsleşikleriniň düzgünnamalaryny ýazmak, zähmet borçlarynyň ýerine ýetirilmegi bilen baglanyşykly şikes, hünär keseli ýa-da saglygyna başga bir görnüşde zeper ýetmegi bilen işgäre ýetiri-

len zyýanyň öwezini dolmagyň kadalary boýunça çykyşlar edildi we sowal-jogap alşyldy.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda ýurdumyzda gazanylýan üstünlikler we kärdeşler arkalaşygynyň ilkinji guramalarynyň wezipeleri hakynda çykyşlar boldy. Olaryň dowamynda «Zähmet gatnaşyklary we zähmetkeşleriň zähmetiniň goragyna bolan hukuklary» we

Türkmenistanyň Zähmet kodeksine girizilen üýtgetmeler we goşmaçalar, KA-nyň ilkinji guramalarynda maliýe resminamalarynyň alnyp barlyşy we olaryň düzgüni, KA-nyň ilkinji guramalarynda barlag-derňew işlerini geçirmek boýunça giňişleýin gürrüň berildi. KA-nyň ilkinji guramalarynda işleriniň döwrebap ýola goýluşy, resminama dolanyşygyny dogry alyp barmagyň ähmiýeti, ýygnaclarynyň KA-nyň komitetiniň mejlisleriniň, iş meýilnamalarynyň, maliýe resminamalarynyň alnyp barlyşy baradaky çykyşlar hem maslahata gatnaşyjylarda gyzylanma döretdi.

«Kärdeşler arkalaşyklary, olaryň hukuklary we işiniň kepillikleri hakynda» Türkmenistanyň Kanunynyň, Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň tertipnamasynyň we tassyklanan düzgünnamalaryň ýerine ýetirilişi, «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda KA-nyň ilkinji guramalarynyň geçirýän wagyz-nesihat, medeni-köpçülik çäreleriniň ähmiýeti, hormatly Prezidentimiziň başda durmagynda ýurdumyzyň nebitgaz pudagyny hem-de Medeniýet pudagyny ösdürmek babatynda kabul edilen Milli Maksatnamalar bilen giňişleýin tanyşdyrmak we olary durmuşa geçirmekde KA-nyň ilkinji guramalarynyň önünde durýan wezipeleri barada edilen çykyşlaryň mysalynda bol- >>

sa degişli ulgamda alnyp barylýan işler bilen ýakyndan tanyşmaga mümkinçilik berdi.

Türkmenistanyň Nebitgaz toplumyň Medeni işewürlik merkeziniň, Aşgabat şäheriniň Medeniýet müdirliginiň aýdymçylarynyň, Lebap welaýatynyň Seýitnazar Seýdi adyndaky döwlet sazly-drama teatrynyň artistleriniň, Türkmenistanyň Nebitgaz toplumyň Medeni işewürlik merkeziniň, Türkmen döwlet medeniýet merkeziniň aýdymçylarynyň çykyşy maslahata gatnaşujylarda ýakymly täsir galdyrdy. Türkmenbaşy nebiti gaýtadan işleýän zawodlar toplumyň medeniýet merkezinde zawodyň işgärleriniň we maslahata gatnaşujylaryň önünde Türkmenistanyň Nebitgaz toplumyň Medeni işewürlik merkeziniň, Aşgabat şäher häkimliginiň Medeniýet müdirliginiň aýdymçylarynyň çykyşy, şeýle-de, Aşgabat şäher häkimliginiň Medeniýet müdirliginiň, Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Milli sazly-drama teatrynyň, Alp Arslan adyndaky milli ýaşlar teatrynyň artistleriniň, M.Kulyýewa adyndaky Türkmen milli konserwatoriýasynyň mugallymlarynyň, Türkmenistanyň Nebitgaz toplumyň Medeni işewürlik merkeziniň aýdymçylarynyň çykyşlary guraldy.

Balkan welaýatynyň Türkmenbaşy şäheriniň, Balkanabat şäheriniň Medeniýet müdirliginiň dördüjilik toparlary, ilkinji guramalary we kárdeşler arkaşygynyň işewürleri bilen tegelek stolň başynda söhbetdeşlikler we deňziň kenarynda guralan medeni sport çäreleri hem-de sport ýaryşlary «Altyn asyr», «Miras» teleýaýlymlary tarapyndan ýazgy edildi. Sport ýaryşlaryna gatnaşanlaryň arasyndan tapawutlananlara guramaçylar tarapyndan sowgatlar gowşuryldy. Awazanyň gözəl ýerlerine guralan syýahat has-da täsirli boldy.

Ene MÄMMEDOWA,
Türkmenistanyň Medeniýet, sport,
syýahatçylyk we jemgyýetçilik
guramalarynyň işgärleriniň kárdeşler
arkaşygynyň Geňeşiniň başlygy.

Suratlara düşüren Annanur REJEBOW.

(OÇERK)

ÝYLDYZLY ASMAN

✓ Zeminiň üstüne dünđerilen gazana çalyň edýän Asman gümmezi ýyldyzlardan doly. Hamala diýersin, patrak ýyldyzlaryň lowurdysy, owsuny gözüni baglap, Asmanyň giňliginden, belentliginden ünsüni sowaýjak ýaly! Emma beýle däl. Gijesine Asman näçe tüm boldugyça, ýyldyzlar hem şonça röwşen. Gör-ä, Gögüň giňligini, ol hamana, ýyldyzlary Zemindäkilere göz etmek üçin ýaradylan ýaly.

«Dile geldi, bile geldi» diýeni! Zeripbaý aga: «Tälimçiniň zähmeti ýetişdiren türgenlerinde, olaryň gazanýan üstünliklerinde görünüň» diýen mahaly ýyldyzlaryny «güjeňleýän» Asman göz önüne geldi. Ýaşy ýarym asyrdan agyberen, süňkbaşy iri, ýüzi nurana bu ynsanyň Asman ýaly imisalygy, gubarsyzlygy we sadalygy onuň gözlerinde şöhlelenýär. Onsoňam Akdepe etrabyndaky 4-nji sport mekdebiň agyr atletika tälimçisi Zeripbaý Kerimbaýew 35 ýyllyk tejribesinde ençeme ussat agyr atletikaçylary türgenleşdirip, olaryň sport äleminde parlak ýyldyz bolmagy üçin «asman» bolupdy.

Il arasynda: «Asmanda her kimiň öz ýyldyzy bolarmuş» diýen täsin gürrüň bar. Emma onuň asmanynda ýyldyzlar, has takygy, ýetişdiren türgenleri bir ýa iki däl.

***

Ol tälimçi bolaryň diýip, asla hyýalynda getirmändi. Sport bilen çagalgygyndan hem meşgullanmady, ezber türgen bolmagy hem arzuw etmändi. Emma soňlugu bilen sport onuň ykbalyna, durmuş ýörelgesine öwrüldi. Belki, her bir närsede babatda zehin-ukybyň, başarnygyň Hakdan berilýändigini baradaky gürrüň hakykatdyr?! Özbegistanyň Ürgenç şäherinde weterinariýa ugrundan bilim alyp ýören ýigidiň birden

agyr atletika bilen gyzyklanyp başlamagy hem tötänden däldir.

...Zeripbaý bu ýere tötänden geldi. Aslynda, ol zalyň içine häki bir göz aýlap, çykyk gidibermekçidi. Emma zaldaky bogunlary çigin-çigin türgenleriň ner ýaly kükräp, öz agramlaryndan hem agdyk daşlary omzap göterişleri ony ýüpsüz kökerdi. Göze ilmezlik üçin bir çete çekilen ýigide diňe tälimçiniň nazary düşdi.

Okuw tamamlanandan soň, günortanlyk üçin dükandan bir çüýşe gatyk bilen çörek alan talyp umumyýaşauýuş jaýyna tarap howlukdy. Onuň ýoly türgenleşik zalyň üstünden geçýärdi. Şol ýadynda düşende zal, türgenleşik hakyndaky pikirler ýene beýnisiň bir ýerlerinde oýandy. Türgenleşik zalyň deňine ýetende ol näme üçindir bu ýere ýene sowulasy geldi durdy.

Girelgäniň agzynda pete-pet gelen tälimçi ony boýdan-başa synlady. Tälimçi Pirnazar Mätkerimow onuň babyr bileklerine, terezilenip duran eginlerine göwnüýetijilik bilen kakşydyryp durşuna oňa habar gatdy:

— Tüweleme, tüweleme! Yeri, ýigit, türgenleşmek isleýämiň?

— Bilmedim-dä, men öň hiç türgenleşip görmändim.

Ýigidiň gep urşundan biraz ikeriňlenýändigini duýuldy. Emma soňky wagtda has-da ýygjamlaşan gatnawyndan onda uly höwesli bardygyny diýdirmän aňybermelidi. Zeripbaýyň kenek ýaly bedeniniň tebigy berdaşlylygynda ägirt uly güýjüň bardygyny aňan tälimçi onuň bilen gyzyklandy, birsalym gümür-ýamyry etdi. Soňra:

— Synanyşyp gör, belki, geljekde iýjek çöregiňi şundan tapmagyň hem ahmal — diýip, Zeripbaýyň elindäki gatykdýr çöreki tora ümledi.

Şondan soň Zeripbaý zala ýyggy-ýyggydan gelip başlady. Zygiderli türgenleşikler ony has-da taplady. Yaryşlarda ençeme gezek çempion bolan Zeripbaý kem-kem agyr atletika bilen ömür örküniň baglanyp barýandygyna göz ýetirdi.

Halypasy mamla eken. Zeripbaý okuwyny tamamlap, dogduk iline gelen soň zähmet ýoluny tälimçilikden başlady. Has takygy, ol tälimçilige, agyr atletika başbitin berildi. Zeripbaý aganyň neneşi işine berlen ynsandygyny şol bir sport mekdepe bir egne otuz baş ýyl zähmet çekeninden hem göräýmeli.

***

...Şu mahal köpi gören bir çopanyň: «Asmanda ilkinji dogan ýyldyz has ýagty, has parlak bolýar» diýen gürrüni ýadynda düşdi.

...Onuň ussatlyk mekdebinde kemala gelen türgenleriň aglabasy halkara ýaryşlarda rekord goýan, çempion bolan sportçylar. Onuň şagirtlerinden Gülnabat Kadyrowa Olimpiýa oýunlaryna gatnaşan ilkinji türkmenistanly agyr atletikaçy zenan hökmünde milli sportumyzyň taryhyna girdi. 2016-njy ýylda Braziliýanyň Rio-de-Janeyro şäherinde geçirilen tomusky Olimpiýa oýunlarynda Gülnabadyň 69 kilogram agram derejesinde çykyş edip, rekordlaryň üçüsini täzelemegi, güýçli agyr atletikaçylaryň sanawynda 13-nji orny eýelemegi, eýsem, kiçi-girim üstünlükmi?!

Ýslam raýdaşlygy oýunlarynyň iki gezek (2017, 2022 ý) çempiony bolan Gülnabat Türküjäniň Konýa şäherinde V Ýslam raýdaşlygy oýunlarynda agyr atletika boýunça geçirilen ýaryşlarda iki altyn we bir bürünç medala eýe bolup, abraýly halkara ýaryşyň iki rekordyny täzeledi. Ol Bah-

« reýniň Manama şäherinde 2022-nji ýylda geçirilen Agyr atletika boýunça Aziýa çempionatynda kümüş medala mynasyp boldy.

***

Zeripbaý aganyň bu başlangyjyňy ikeläp goldanlar kän boldy. Etrabyň zenan türgenleri agyr atletika boýunça iki-ýeke orun alyp ugrandan soň, olar bilen aýratyn türgenleşik geçmegiň geljekde gazanjak netijelerine oňyn täsir etjeği ikuçsuzdy. Şol sebäpli hem 2005-nji ýylda häzirk Akdepe etrabyndaky 4-nji sport mekdebinde agyr atletika boýunça gyzlar toparý döredildi. Zeripbaý aganyň teklibi bilen döredilen topara onuň özüni tälimçi edip bellediler.

Aýratyn topar döredilenden soň, türgenleşmäge höwesli gyzlaryň sany gün-günden artmak bilendi. Owal gyz ýygralygy sebäpli ikigöwünli bolup ýörenter hem höwes bilen topara atларыny ýazdyrmaga başladylar. Mundan soň agyr atletikaçy gyzlaryň ýaryşlarda gazanýan netijeleri hem has gowulandy. Esasan hem, Zeripbaý aganyň ýegençisi on-on bir ýaşlaryndaky Ýulduz has yhlaslydy. Çepiksije gyzzagaz her türgenleşikde barha kämillige ymtylýardy. Tälimçi gultpagyny tasady, her gün türgenleşige howlugyp gelýän gyzzagazda aýratyn ukubyň, yhlasyň bardygyny duýdy. «Zer gadryny zergär biler» diýlişi ýaly, Zeripbaý aga-da bir göredden türgeniň «agramyny» saldarlap bitýän tälimçilerden.

Ilkibada Zeripbaý aganyň uýasy Emindedir giýewisi Alýmbaý Ýulduzyň agyr atletika bilen meşgullanmagyna kes-kelläm garşy bolupdylar. Emma Zeripbaý aganyň tutan ýerinden kesýän gulygy Ýulduzyň agyr atletika imrinmegine sebäp boldy.

Ýulduz erjelligi bilen turuwbaşdan etrap,

welaýat derejesinde geçirilýän çempionatlarda baýrakly orunlara mynasyp bolup ugraýar. Ol 2013-nji ýylda Daşkentde ýaşlaryň arasynda geçirilen dünýä çempionatyna gatnaşyp, güýçli türgenleriň onlugyna düşmegi başaýar. Zeripbaý aga halkara derejeli ýaryşda, onda-da ilkinji ýaryş üçin bu netijäniň kiçi-girim üstünlük daldigini nazarda tutup, Ýulduzyň has uly mümkinçilige eýedigine göz ýetirýär. Şonuň üçin hem onuň türgenleşigini Aşgabatdaky ýaş olimpiyaçylary taýýarlaýyş mekdebinde dowam etdirmegine goldaw berýär.

Ýulduz ilkinji medalyny 2017-nji ýylda paýtagtymyzda geçen agyr atletika boýunça Aziýa çempionatynda gazanýar. Ol 48 kilogram agram derejesinde bürünç medala mynasyp bolýar. Paýtagtymyzda geçirilen Ýapyk binalarda we söweş sungaty boýunça V Aziýa oýunlarynda kümüş medala mynasyp bolan türgen üstesine şahsy rekordyny hem täzeleýär. Şonda çepiksije gyzzagazyň 186 kilogram agyrylyga erk etmegi dünýä metbugatynda uly seslenme döredýär. 2018-nji ýylyň noýabr aýynda Aşgabatda geçen Agyr atletika boýunça dünýä çempionatynda gazanan üstünlüginin hem özboluşly taryhy bar. Çempionatda 45 kilogram agram derejesinde altyn medala eýe bolan taýlandly Thunýa Sukçaroeniň antidoping düzgünlerini berjaý etmändigi anyklanýandan soň, ozal kümüş medala mynasyp bolan Ýulduz Jumabaýewa dünýä çempiony diýlip uglan edildi. Ol 2022-nji ýylda Bahreýnde geçen dünýä çempionatynda ýeňiş gazany, sportuň bu görnüşini boýunça dünýä rekordyny täzeledi. GDA döwletleriniň II oýunlarynda hem kümüş medala mynasyp boldy.

***

Geçen ýyl Hindistanda ýetginjekleriň we ýaşlaryň arasynda geçen Aziýa çempionatynda altyn medallara eýe bolan Anamjan Rustamowa hem geljegine uly umyt bildirilýän ýaş türgenleriň biridir. Meksikada geçen Agyr atletika boýunça dünýä çempionatynda iki kümüş we bir altyn medala eýe bolup, ol silterläp galdyrmak boýunça Aziýanyň rekordyny täzelemek bilen Zeripbaý aganyň rekordçy türgenleriniň hataryna goşuldy. Şeýle-de ol şu ýyl Özbekistan Respublikasynyň Daşkent şäherinde geçirilen agyr atletika boýunça Aziýa çempionatynda 81 kilograma çenli agram derejesinde bürünç medala mynasyp boldy.

Zeripbaý Kerimbaýewiň şagirtleriniň hatarynda gyzlary Şabnam, Şahnoza, ogy Umytbek dagy hem çempionatlarda üstünlük gazanýarlar. Şabnam geçen ýyl Albaniýada ýetginjekleriň arasynda geçen dünýä çempionatynda üstünlüki çykyş etdi. Daşkent şäherinde geçen Merkezi Aziýanyň açyk birinjiliginde kümüş medala mynasyp boldy. Şahnoza bilen Umytbek hem welaýat, döwlet derejesinde geçirilýän çempionatlarda baýrakly orunlary uzygiderli eýeleýärler.

Zeripbaý aga perzentleriniň gazanýan üstünlüklerine guwanyp: «Ata kesbi oğla-da halal, gyza-da» diýip, adaja ýylgyrýar.

***

Gepiň gysgasy, ýulduzlaryň Asman zynatydygyna hiç şübhe ýok. Elbetde, akar suwlaryň, umman-derýalaryň bezegi-de balykdyr, emma «Balygyň diriligi suw bilen» diýen gürrüňem bar-a!

Gurban GURBANOW,
žurnalist.

ABRAÝY BELENDE GALÝAN WATANYM!

Berkarar döwletiň täze eýgamyňyň Galkynyşy döwründe eziz Watanymyz Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygynda bedew bady bilen öňe barýar. Garaşsyzlyk ýyllary içinde ýurdumyzda dünýä ýañ salan ägirt uly işler bitirilip, ähli ugurlarda asyrlara barabar ýol geçildi. Berkarar ýurdumyz özbaşdak ösüş ýoluna düşen ilkinji günlerinden başlap, bütin dünýäde parahatçylygy, asudalygy, ählumy howpsuzlygy, durnukly ösüş ugruny üpjün etmekde halkara gatnaşyklarda uly üstünlükleri gazandy. Eziz ýurdumyz Birleşen Milletler Guramasynyň we birnäçe iri halkara guramalarynyň düzümine kabul edilip, ol guramalar bilen diplomatiki we dost-doganlykly gatnaşyklary has-da berkitmekde beýik işleri durmuşa geçirdi. Birnäçe ýadygärliklerimiz, sungatymyz, medeniýetimiz ÝUNESKO-nyň umumadamzat mirasynyň sanawyna kabul edildi. Bu taryhy wakalar

hem, Garaşsyzlyk ýyllarynda gazanylan üstünlüklerimizniň aýdyň mysalydyr.

Türkmenistan ýurdumyzyň Garaşsyz döwlet diýlip uglan edilenine «Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylymyzda 33 ýyl doldy. Bu ýyllar aralygynda eziz ýurdumyz ylym-bilimde, ykdysadyýetde, medeniýetde, sportda uly ösüşleri gazany, dünýä derejesindäki at-abraýyny has hem belende göterdi. Türkmenistanyň Garaşsyzlygy abraý-mertebesiniň belende görilmegi we türkmen ruhunyň täzeden galkynmagy hasaplanýar. Sebäbi Garaşsyzlyk ýyllarynda türkmen halkynyň, merdana ata-babalarymyzyň asyrlarboýy ýüreklerinde beslän arzuwlary hasyl boldy. Garaşsyzlyk nury ýagty ertirlerimize öz ýalkymyny saçýar.

Garaşsyzlyk bize baky ata-babalarymyzdan miras galan döp-dessurlarymyzy, edim-gylymlarymyzy, medeniýetimizi, sun-

gatymyzy, eziz ene dilimizi gaýtaryp berdi. Garaşsyzlyk ýyllarynda şäherdir obalarymyzy düýpli özgertmek ýurdumyzyň baş maksadyna öwrüldi. Şu belent maksatdan ugur alnyp, ähli amatlyklary bilen üpjün edilen ýaşaýyş jaýlary, orta, orta hünär we ýokary okuw mekdepleri, çagalar baglarydyr saglyk merkezleri, önümçilik we durmuş maksatly iri kärhanalar, häzirk zaman ulag, aragatnaşyk ulgamlary döredildi.

Eziz Watanymyzyň abraýyny tug deýin belendegöterýän Gahryman Arkadagymyzyň we Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun, il-ýurt bähbittli, dünýä ähmiýetli beýik işleri elmydama rowçlyklara bestensin!

Röwşen ORAZGELDIÝEW,
Türkmenistanyň Goranmak ministrliginiň Harby-deňiz institutunyň talyby.

WATAN MUKADDES DIR

✓ Watan mukaddesligi hakynda söz açylanda, Gahryman Arkadagymyzyň: «Watan biziň her birimiz üçin elýetmez mertebedir. Munuň hem sebäbi, Watan söýgüsi soňlanýan däldir. Watan söýgi hemişe joşup duran mukaddes duýgudyr. Şeýle bolanlygy üçinem diňe mertler, Watanyň mert ogullary Watany beýgeldýärler» diýen parasatly setirleri seriňe dolýar. Ilkinji kitaplarynyň birini «Garaşsyzlyga guwanmak, Watany, halky söýmek bagtdyr» diýip atlandyran Gahryman Arkadagymyzyň watançylyk söýgüsi biziň üçin nusgalyk bolup, halkyň manyly ýaşaýşynyň, Watanyň gymmatyna düşünmegiň, zähmetde uly üstünlikler gazanmagyň, belent maksatlara ýetmegiň özenine öwrüldi. Gahryman Arkadagymyzyň «Mertler Watany beýgeldýär», «Watan goragy mukaddesdir», «Mert ýigitler gaýrat üçin dogulýar» ýaly ençeme watançylyk çagyryşly kitaplary her bir ynsan üçin bahasyna ýetip bolmajak baýlykdyr.

Gerçek ata-babalarymyzyň watansöýüjilikli ýörelgelerini dabaralandyran Arkadagly Gahryman Serdarymyz ene topragyň mukaddesligi, onuň her daban ýerini gözün göreji ýaly gorap saklamalydygy hakynda öz çykyşlarynda öwran-öwran nygtaýar. Hormatly Prezidentimiz ilkinji eseri bolan «Ýaşlar — Watanyň daýanjy» atly kitabynda: «Ata-babalarymyz Watany belent başlarynyň mertebesini saýypdyrlar. Watan — adamzat ömrüniň manysy. Jandan eziz, ynamdan, ygrardan, gudratdan dörän, Hakyň nazary siňen ata Watan her bir ynsanyň kalbynda ebedi ýaşar.

ýar. Gözüň gören topragy, ýüregiň aram tapan mekany bolsa, kalp çuňlugyndan doguma, gaýrata, mukaddes kelama siňip, adamzadyň watançylyk duýgusynyň iň naýbaşy nusgasy hökmünde beýan edilýär» diýip belläp geçýär. Hormatly Prezidentimiziň bu ganatly jümleleri ýaşlaryň watançylyk ruhuny has-da arşa göterýär. Ýaşlaryň terbiýesi bolsa, bu islendik halkyň iň gymmatly baýlygydyr, çünki ýaş nesil geljekki Watan eýeleridir. Ýaşlary watançylyk ruhunda terbiýelemekde jemgyýetiň tutýan orny has uludyr. Bu günki gün biziň ýurdumyzda hem ýaşlary watançylyk ruhunda terbiýelemekde uly işler alnyp barylýar. Çünki türkmen ýaşlary Oguz han türkmen, Gorkut ata, Görogly beg, Alp Arslan, Soltan Sanjar, Mälik şa ýaly ençeme edermen hem gaýduwsyz şahsyýetleriň nesilleridir. Bu ata-babalarymyzyň asyly häsiýetlerini, merdi-merdana-lygy dowam etmek hem-de ata Watanymyza, ene topragymyza ak ýürekden gulluk etmek, ony sarpalap goramak biziň her birimiz üçin mukaddes borçdur.

Watany söýmekde, oňa çuňňur sarpa goýmakda nusgalyk mekdep bolýan Gahryman Arkadagymyzyň hem-de hormatly Prezidentimiziň janlary sag, ömürleri uzak, belent başlary aman bolsun!

**Begenç AKYÝEW,
Türkmenistanyň Döwlet gümrük
gullugynyň Arkadag şäheriniň
gümrükhanasynyň harby
gullukçysy, kapitan.**

SAGDYN BEDEN — SAGDYN RUH

✓ Hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda «Pähim paýhas ummany Magtymguly Pyragy» ýylynda Saglygy goraýuş we derman senagaty işgärleriniň günü mynasybetli Balkan welaýatynyň Türkmenbaşy etrap hassahanasynyň mejlisler zalynda Kärdeşler arkalaşyklarynyň Türkmenbaşy etrap birleşmesi we Balkan welaýatynyň Türkmenbaşy etrabynyň saglygy goraýuş ulgamyň işgärleriniň gatnaşmalarynda «Sagdyn beden — sagdyn ruh!» ady bilen aýdym-sazly medeni çäre geçirildi. Geçirilen çäredede hormatly Prezidentimiziň parasatly baştutanlygynda ata Watanymyzda gazanylýan köptaraply ösüşler barada buýsanç bilen nygtaldy, milli saglygy goraýuş ulgamynda ýetilen sepgitleriň, gazanylan üstünlikleriň dünýä nusgalykdygy baradaky hakykatlar çykyşlarda joşgunly beýan edildi. Ýurdumyzyň Garaşsyzlyk ýyllary içinde saglygy goraýuş ulgamynda amala aşyrylýan düýpli özgertmeleriň gözbaşynda duran Milli Liderimiziň şahsy goşandy aýratyn belenildi. Çäredede durmuşa geçirilýän şunuň ýaly döwletli tutumlaryň mähriban türkmen halkynyň ýurt Garaşsyzlygyna, Gahryman Arkadagymyza, hormatly Prezidentimize bolan söýgi-buýsançlaryny kämillik belentliklerine göterýändigini nygtaldy.

Çäräniň ahyrında saglygy goraýuş işgärleri özlere bildirilýän ynamy ödemek üçin tagallalaryny gaýgymajakdyklaryna ynanýrdylar. Buýsanja ýugrulan çykyşlaryň ählisi hormatly Prezidentimiziň adyna tüýs ýürekden alkyş sözleri hem-de alyp barýan il-ýurt bähbitli beýik işleriniň mundan beýläk-de rowaç almagy hakdaky ajaýyp arzuwlar, aýdym-sazly çykyşlary bilen utgaşdy.

**Üzümgül
GURBANDURDYÝEWA,
Kärdeşler arkalaşyklarynyň
Türkmenbaşy etrap birleşmesiniň
esasy hünärmeni.**

AŞGABAT — BAGTYŇ ŞÄHERI

✓ Aşgabat — bagtyň, baky bagtyýarlygyň şäheri. Dünýäde tanalýan merjen paýtagtymyzyň deňsiz-taýsyz gözelligi, döwrebaplygy, ýakymly howasy her bir ynsanyň göwnüni joşdurýar, täze zähmet üstünlüklerine ruhlandyrýar.

Aşgabat — döredijilik işgärleriniň ylham çeşmesi. Ajaýyp döwürimizde sungat ussatlary özleriniň kämil eserleri bilen Aşgabadyň waspyny bütün dünýä ýaýýarlar. Meşhur söz ussatlarymyz, ýazyjy-şahyrlarymyz bolsa, öz kyssa eserlerinde, ajaýyp goşgudyr poemalarynda bagt şäherimiziň waspyny joşgunly ýetirýärler. Meşhur şahyrymyz Gara Seýitliýewiň «Aşgabat» atly ajaýyp goşgusyny okanymyzda, paýtagtymyza bolan söýügiň has-da artýar:

**Söýgüli paýtagtym şatlyk çeşmesi,
Ýüpekdir atlarynyň ýal irişmesi,
Haluçy gözelleň gyz kereşmesi,
Gül dek göwünleri açar, Aşgabat.**

**Aşgabat, Aşgabat, janym Aşgabat,
Watanyň, şöhratym, şanym Aşgabat.**

Döwürdeş şahyrymyz Kakamyrat Rejebowyň «Ak şäher» atly şygrynda bolsa, çeperçilik serişdeleri, meňzelmeler, deňşdirmeler ussatlyk bilen ulanylypdyr. Şol şygryda Aşgabat şäherimiz gözelligiň şalygyna, başymyza gonan bagt guşuna, çüwdürimler bolsa bagtyň çüwmesine, çüwdürimleriň damjasy bolsa tylla meňzedilýär:

**Käte jürek bir şatlygy küýse,
Synla ony ha öýle, ha gijede,**

**Bu bir bagtyň, gözelligiň şalygy!
Şundan uly bagty arzuwlap bolmaz,
Eger başymyza bagt guşy gonup
Ýa-da ertekileň tylla balygy:
«Dilegleriň dile getir» diýse-de.**

**Bagtyň bolup çüwer çüwdürimleri,
Olaň damjalarna tylla diğersiň.
Bu ak şäher meňzeş ylla diğersiň —
Toý günü ak lybasyna beslenip,
Magşugyna gujak açýan hüýrlere.
Aşgabadym — ýşk abadym gülleğär,
Tämiz söýgä ýugrup durkun düýrmegin.**

Aşgabat — arzuwlaryň hasyl bolýan şäheri. Şonuň üçin ýurdumyzyň her bir raýaty Aşgabatda ýerine ýetirilýän beýik işlere uly buýsanç bilen nazar aýlap, döwürimiziň altyn şuglasyna, parlak ýyldyzyna «Baky bagtyýarlygyň şäheri» diýip ýüzlendýärler. Aşgabat bu gün daşary ýurtly myhmanlary, jahankeşdeleri gujak açyp garşylaýar. Aşgabatda myhman bolan her bir ynsan bu jenneti künjege elmydama gelip durmagyň aladasynda bolýar. Olar Aşgabadyň gözelligini, myhmansöýerligini kalplaryň töründe saklap, ony hiç wagt unutmaýarlar. Döwürdeş zenan şahyrymyz Gülşirin Hanowanyň «Unutmarsyň Aşgabady» atly goşgusyny okanyňda hem oňa göz ýetirmek bolýar:

**Unutsaňam başga zady,
Unutmarsyň Aşgabady.
Galar munda pikirň, oýuň,
Hem ilkinji «ömür» toýuň.**

Arzuw-umytlaryň hasyl bolýan, söýginiň, bagtyň şäheri Aşgabadymyza ýaşlarymyzyň

okap bilim almagy, sport bilen meşgullanmagy, döwrebap şertlerden ýerlikli peýdalanyp, bagtly durmuşyň hözirini görüp ýaşamaklary üçin Gahryman Arkadagymyzyň beýik başlangyçlary bilen ägirt uly işler amala aşyryldy. Şol başlanan beýik tutumlar, asyly başlangyçlar Arkadagly Gahryman Serdarymyz tarapyndan örän üstünlikli dowam etdirilýär. Il-ýurt bähbittli, dünýä ähmiýetli beýik işleri amala aşyrylan Gahryman Arkadagly Gahryman Serdarymyza köp-köp sagbolsunymyzy aýdýarys!

**Batyr ORAZOW,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport
institutynyň sport tehnologiýalary we
menejment kafedrasynyň mugallymy.**

YLYM — KÄMILLIGIŇ BADALGASY

✓ Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe bedew bady bilen öňe barýan Watanymyzyň ylym-bilim ulgamyny ösdürmek hormatly Prezidentimiziň ileri tutýan ugurlaryň hatarynda barha ösdürilýär. Türkmenistan Watanymyzy dünýä ösüşleriň täze belentliklerine ýetirmek, ylym ulgamyny ösdürmek, dünýä ünlülerine laýyk getirmek, alymlaryň ylmy täzeliklerini hem-de oňlap tapmalaryny önümçilige ornaşdyrmak, bu ugurda halkara hyzmatdaşlygyny has-da ösdürmek, ylmy-barlag işleriniň maddy-enjamlaýyn binýadyny pugtalandyrmak bu günki gün Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baş maksady bolup durýar.

Häzirki wagta çenti ýurdumyza ylmyň ygtybarly hukuk binýady döredil-

di, esasy maksatlar we wezipeler, şeýle hem onuň ösüşinde ileri tutulýan ugurlar kesgittenildi, ylym we ýokary tehnologiýalar boýunça iri halkara guramalary we ylym merkezleri bilen uzakmöhletleýin halkara hyzmatdaşlygyna itergi berdi. Ýurdumyza döwletiň ylmy-tehniki syýasatynyň amala aşyrylmagyna ýolbaşçylyk edýän ýokary döwlet edarasynyň işjeň hereket etmegi ylmy-tehniki kuwwaty pugtalandyrmaga, ukyply ýaşlary ylmy işlere çekmäge giň mümkinçilikleri döredýär.

Ýurdumyza yzygiderli geçirilýän köpsanly Halkara ylmy-amaly maslahatlar we sergiler ylym we tehnika, bilim ulgamy boýunça gazanylanlar bilen tanyşmaga, ylmy-innowasion işläp taý-

ýarlamalaryň mümkinçiliklerini görkezmege, şeýle hem öňdebaryjy daşary ýurt kärhanalarynyň we kompaniýalarynyň önümleri we hyzmatlary bilen ýakyn-dan tanyşmaga hem-de pikir alyşmaga mümkinçilik bolup durýar.

Türkmen ylmyny galkyndyrylan hormatly Prezidentimiz ylma ak ýol açdy. Ýaşlaryň hemmetaraplaýyn ylmyly, bilimli bolmak mümkinçiliklerini döredýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, alyp barýan işleri rowaç, belent başlary aman bolsun.

**Jahan MIRABOWA,
Türkmen oba hojalyk institutynyň
Agronomçylyk fakultetiniň talyby.**

КАК УКРЕПИТЬ СВОЙ ИММУНИТЕТ ОСЕНЬЮ

✓ **Иммунитет — это способность организма защищать себя от различных инфекций и заболеваний. В осенне-зимний период иммунная система ослабевает, что может привести к различным заболеваниям. Вот несколько способов, которые помогут укрепить иммунитет в это время года:**

✓ **Правильное питание:** употребление свежих овощей и фруктов, белковых продуктов, витаминов и минералов поможет укрепить иммунную систему.

✓ **Физическая активность:** регулярные занятия спортом или просто прогулки на свежем воздухе помогут улучшить кровообращение и повысить уровень кислорода в крови, что также способствует укреплению иммунитета.

✓ **Избегание стрессовых ситуаций:** стресс может ослабить иммунную систему, поэтому старайтесь избегать стрессовых ситуаций и находить способы расслабления.

✓ **Приём витаминов:** приём витаминов и минералов, таких как витамин С, цинк и селен, может помочь укрепить иммунную систему и защитить от инфекций.

✓ **Здоровый сон:** хороший сон помогает организму восстановиться и укрепить иммунную систему. Старайтесь спать не менее 7–8 часов в день.

✓ **Для профилактики инфекционных заболеваний, проконсультировавшись с семейным врачом, пейте фиточаи, приготовленные из таких лекарственных растений, как тысячелистник, фенхель, камыш, ромашка, мята, которые описаны в научно-энциклопедическом труде «Лекарственные растения Туркменистана», подаренном нам Героем-Аркадагом.**

**Информационный центр
МЗ и МП Туркменистана.**

BEÝNI ÜÇIN PEÝDALY SPORT GÖRNÜŞLERI

✓ Alymlaryň tassyklamagyna görä, sportuň diňe bir beýni öýjükleriniň ösmegine kömek etmän, eýsem adamy has şähdaçyk edýändigini köpden bäre mälimdir. Geliň, bolup geçýän ýagdaýlara has içgin seredeliň!

Adamlar bir ýarym müň ýyl töweregi wagt bäre küşt we şaşka oýnalaryň, ýöne henizem hiç kimiň gadymy oýunlaryň ähli mümkinçilikleriniň aňrsyna ýetip, ähli syrlyryna düşünip bilenok. Küşt we şaşka adama adadan daşary duýgurlygy, güýçli tejribäni we pikir aýdyňlygyny bagyş edýär. Köpasyrlyk adamzat medeniýeti bilen tanyşmaga kömek edýär. Küşt hem-de şaşka adamzat tarapyndan oýlanyp tapylan oýunlaryň arasynda sporta, ylma we sungata ýakyn bolan az sanly oýunlaryň biri hökmünde-de tanalýar. Küşt we şaşka oýunlaryna şeýle hem döredijilik işjeňligi, aýdyň gözelligi — estetiki tejribe, sport bäsdeşligi, ylmy gözlegleriň logikasy we ajaýyp bilim täsiri mahsusdyr. Bu intellektual sport bilen meşgullanmagyň ýady güýçlendirýändigini, seljeriş ukyplaryny we hyýalbentligi ösdürýändigini, guramaçylyk, kesgitlemek, hakykatdan ugur almak — obýektiwlik ýaly häsiýet aýratynlyklaryny ösdürmäge kömek edýändigini subut edildi. Küşt ýa-da şaşka bolan gyzyklanma artdygyça aşa hereketli çaga bir ýerde oturyp işlemegi, paýhassyz hereketleri edýän çaga özüni dolandyrmagy, ulumsy adam özüne tankydy çemeleşmegi öwrenýär, alýraňnylyk aýrylýar.

Küşt-den we şaşkadan başga-da millionlarça janköýer tarapyndan tomaşa edilýän ýene-de bir çynlakaý dünýä sporty darts hasaplanýar. Bu adaty bolmadyk sportuň tapawutly aýratynlygy, oýunçydan beden taýdan taýýarlyga degişli talaplaryň ýoklugydyr. Emma bu oýnuň köp peýdasy bar. Mysal üçin, darts logiki we strategiki pikirlenmäni ösdürýär, beýnini türgenleşdirýär, düzgün-tertipliligi güýçlendirýär, deňagramlylyk, üns-ülük zerur bolan ýagdaýlarda köşeşmäge mümkinçilik berýär. Şeýle hem lukmançylyk nukdaýnazardan dartsyň yzygiderli oýnalmagy ürek-da-

mar ulgamynyň işlemegini, dem alşy kadalaşdyrýar, myşsalar has maýuşgak bolýar.

Adamzat üçin peýdaly bolan, fiziki agramy kän talap etmeýän iň gadymy sport görnüşleri barada gürrüňimizi işjeň sport görnüşleri bilen dowam edeliň.

Ylmy gözleglere görä, maşk beýniniň işleýşini netijeli goldap biler. Munuň özi beýnidäki molekulalaryň sanyny köpeldýär we bilimiň peselmeginden goraýar. Psiholog Delis Koffi sportuň beýniniň işine edýän täsirine şeýle baha berýär: «Maşk beýniniň öýjükleriniň ösmegine kömek edýär, bu öýjükler bilen kortikal ýerleriň arasynda täze baglanyşyklaryň ösmegine itergi berip, beýniniň maýuşgaklygyny ýokarlandyryýar». Sport beýnini ösdürýär, çünki BDNF beýniniň zynjyrlaryny saklamaga kömek edýän belokdyr, ýagny ýadyň ýitmeginiň önüni alýar.

Sport beýnä nähili täsir edýär? Ylmy gözleglere görä, maşk beýnimize kislorod bermäge kömek edýär. Belki, şonuň üçindir, hünärmenleriň köpüsi aerob maşklaryny (ylgaw, ýüzmek) beýni üçin iň peýdaly diýip atlandyryýarlar. Sebäbi şol maşklar ürek urmasyny ep-esli ýokarlandyryýar, munuň özi ganyň we kislorodyň has çalt aýlanmagyna ýardam berýär.

**Leýla ÖMIROWA,
Türkmenistanyň Prezidentiniň
ýanyndaky Döwlet gullugy
akademiýasynyň jemgyýeti
öwreniş gylmlary kafedrasynyň
mugallymy.**

ÝAŞLAR WATANYŇ YNAMLY GÜYJÜDIR

☑ Hormatly Prezidentimiz ýurdumyzda uly ulgamyňy ösdürmek, ýaşlarymyzyň dünýä täzelikleri we häzirkä zamanyň ön-debaryjy tehnologiýalaryna erk edip bilmegini gazanmak uly meselelere uly ähmiýet berýär. Bu babatda Gahryman Arkadagymyz: «Halkymyzyň «Okaýan il ozar» diýen ajaýyp pähimi bar. Şoňa görä-de, uly bilim we bilim ulgamlaryny düýpli özgertmek hem-de kämilleşdirmek Garaşsyz, hemişelik Bitarap döwletimiziň esasy wezipeleriniň biri bolup durýar. Bu ulgamlar ýurdumyzyň täze belentliklere tarap öňe gitmeginiň, bilim bermegiň dünýä derejesine çykmagynyň hem-de ýaş nesilleri terbiýelemegiň düýpli esaslarynyň biridir» diýip belleýär.

Sanly bilimiň uly ösüşlere eýe bolýan häzirkä döwründe ýaşlaryň bilim almagyny kämilleşdirmek esasy meseleleriň biri bolup durýar. Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baştutanlygynda ýurdumyzyň bilim ulgamynda alnyp barylýan özgertmeler täze dünýägaraýyşly, öz işine ussat, kämil hünärmenleri taýýarlamağa gönükdirilendir. Bu bolsa mugallymlardan dünýä tejribesinde gazanylan soňky üstünlüklerden peýdalanyňp, täzeçe çemeleşmegi talap edýär. Okuwçylara, talyp ýaşlara okuw maglumatlaryny öwretmekde edilýän talaplar interaktiw usullaryň, sanly bilim serişdeleriniň giňden ornaşdyrylmagyny göz önünde tutmak bilen, ýaşlara terbiýe bermek meselesi hem esasy orunlaryň birini eýeleýär.

Bilime sanly ulgam serişdeleriniň, ön-debaryjy kompýuter we multimedia enjamlarynyň ornaşdyrylmagy, umumybilim berýän orta mekdepleriň on iki ýyllyk bilime geçirilmegi jemgyýetimiziň bilim derejesini ýokarlandyrmaga täze itergi berýär. Ýaşlarda bilimiň, akyl we beden zähmetiniň esaslaryny ele almagyň endiklerini ösdürmäge şert döredýär. Olaryň höwes bildirýän we gyzyklanýan ugurlaryny ýüze çykarmaga, durmuşda öz ornuny tapmak we hünär saýlap almak başarnyklaryny ösdürmäge mümkinçilik berýär.

Ýaşlar hormatly Prezidentimiziň ynсанperwerlik, hoşniýetlilik we dost-doganlyk ýörelgelerine, zähmetsöýerligiň şahsy göräldesine eýermek bilen gatnaşýan özgertmeleri ýurdumyzyň ýaş nesline bagtyýar we abadan durmuşda ýaşamaga, gurmaga we döretmäge, geljege ynamly garamaga mümkinçilik berýär.

Türkmen halkynyň nusgalyk sypatlaryny özlerinde jemleýän ýaşlary terbiýelemek Watanymyzyň gülläp ösmegini üpjün edýän şertleriň biri bolup durýar. Şunda ýaş raýatlaryň ruhy-ahlak, medeni, beden taýdan ösüşine, döwrebap innowasion usulyýet boýunça okadylmagyna, sagdyn durmuş ýörelgeleriniň kemala gelmegine aýratyn ähmiýet berilýär. Hemmetaraplaýyn ösen, ruhy taýdan kämil, berk bedenli, giň dünýägaraýyşly, bilimli nesli terbiýeläp ýetişdirmek üçin döwlet tarapyndan giň mümkinçilikler döredilýär. Şunuň bilen baglylykda, ýurdumyzda ýaşlaryň jemgyýetçilik birleşikleriniň işini utgaşdyrýan Türkmenistanyň Magtymguly

adyndaky Ýaşlar guramasyna uly orun degişlidir. Bu guramanyň wezipeleriniň biri-de jemgyýetde durnuklylygy, bitewüligi we jebisligi berkitmäge ýardam edýän kuwwatly ýaşlar hereketini döretmekden ybaratdyr.

Döwlet ýaşlar barada uly alada edýär. Türkmenistanyň Konstitusiasynyň 40-njy maddasynda: «Döwlet ýaşlaryň hukuklarynyň we azatlyklarynyň amala aşyrylmagy üçin şertleri döredýär we olaryň hemmetaraplaýyn ösüşine ýardam edýär» diýip berkidilen. Häzirkä döwürde döwlet Baştutanymyzyň başda durmagynda ýaşlaryň jemgyýetiň we döwletiň durmuş-ykdysady, syýasy hem-de medeni durmuşyna doly gatnaşmagy üçin ähli şertler döredilýär.

Türkmenistanda ýaşlary hemmetaraplaýyn goldamak, olaryň mümkinçiliklerini ösdürmek, bu ulgamda kanunçylyk binýadyny kämilleşdirmek boýunça yzygiderli çäreler durmuşa geçirilýär. Bu babatda 2021 — 2025-nji ýyllar üçin degişli Döwlet maksatnamasy tassyklanylady. Arkadagly Gahryman Serdarymyz «Ýaşlar — Watanyň daýanjy» atly kitabynda: «Biz ýaşlara eziz Watanymyzyň geljegini gurujylar hökmünde garaýarys. Belent maksatlara ýetmekde ýurdumyzyň ýaş nesillerine aýratyn bil baglaýarys» diýip belleýär.

Ýaşlar — berkarar Watanymyzyň beýik geljegini gurujylar. Ýaşlaryň bagtyýar durmuşyny üpjün etmekde we olaryň ajaýyp geljegini kepillendirmekde döwletimiz tarapyndan häzirkä günlerde hem giň gerimli çäreleriň durmuşa geçirilmegi dowam etdirilýär. Şeýle çäreleriň maksady ýaş neslimiziň ruhy-ahlak hem beden taýdan ösüşini gazanmaga gönükdirilip, olary hemmetaraplaýyn sazlaşykly ösdürmekden, döwrebap terbiýelemekden, ýokary derejede bilim bermekden, ahyrky netijede, jemgyýetimiziň we döwletimiziň edýän uly aladalaryna mynasyp jogap berýän nesli ýetişdirmekden ybaratdyr.

Umuman — ýaşlara okamaga, döretmäge, kämil hünärmenler bolup ýetişmäge ýurdumyzda döredilýän mümkinçilikler sanardan köpdür. Bilimli ýaşlarymyzyň ýurdumyzyň daýanjydygyny tegerarlaýan döwlet Baştutanymyzyň taýsyz tagallasy bilen türkmen ylmyň gazananlary durmuşymyza yzygiderli ornaşdyrylýar. Ylmyň we bilimiň mümkinçiliklerini parahatçylygyň, dostlugyň, umumadamzadyň bähbitterine gönükdirmekde beýik işleri amala aşyryýan Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak bolsun, tutýan tutumly işleri rowaçlyklara beslensin!

Bagtyýar GURBANBERDIÝEW,
Türkmenistanyň İçeri İşler ministrliginiň
institutynyň hukuk fakultetiniň talyby.

NEXT ISSUE OF ARKADAGLY ÝAŞLAR MAGAZINE RELEASED

✓ The next issue of Arkadagly Yaslar eMagazine of the Central Council of Magtymguly Youth Organisation of Turkmenistan has been released. The 33rd anniversary of sacred Independence and the tasks set at the recent Mejlis of Halk Maslahaty of Turkmenistan are the main topics of the first autumn issue of the magazine.

The first article is entitled "Türkmenistanyň Halk Maslahaty: döwlet bilen halkyň jebisligi". It highlights the role of youth in fulfilling the tasks set at the historic Mejlis.

The words of our Hero Arkadag about the beneficial effects of peace and trust between peoples, world peace and the famous poem dedicated to these two forces adorn the pages of the magazine.

The article about the capacities of the new building complex of Berdimuhamed Annayev Specialized Military School, which opened and was put into operation on the first day of the new academic year, is entitled "Watan perwerligiň we merdanalygyň mekdebi". The first article in the English language is about the prestigious awards presented to Arkadag City at the exhibition in the Republic of Korea. The article "Ylym-bilim dünýämize şamçyrag" tells readers about the educational and training institutions, which opened and were put into operation in the regions of the country in the new academic year. It is noted in the article that the secondary school named after Magtymguly, which was put into operation in Dusti village in Khatlon Region of the friendly Republic of Tajikistan, illustrates that the tremendous work being done by Turkmenistan is known throughout the world. The article about the past, present and future opportunities of Turkmen-Tajik relations is quite informative. The author of the article "Milli Garaşsyzlyk we ýaşlar" enriched the theme with his impressive ideas. The article "Pälwan pederleriň nesli" tells readers about the new achievements of a young Turkmen wrestler Alp Arslan Begenjov.

The articles of the young people, who were lucky enough to become students in the year "Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy", are entitled "Zamanaň bagtly ýaşlary". This issue contains the article about "Ýol hereketiniň howpsuzlygy – ömrümiň rahatlygy", which was held in September.

The author of the article "Humaý saýasyny salmyş" expressed his thoughts on independence. In particular, the lines "Ertekilerde gabat gelmejek, oýuňa-hyýalyňa-da getirip bolmajak bu bagt Garaşsyzlygyň düýp özeninden dümüp çykýandyr" are particularly impressive. The first article in the Russian language tells readers about the buildings built in honour of Independence Day in different countries around the

world. The happy childhood of our era is described in the article "Ajaýyp döwürümiň gül-gunçalary".

Readers will get interesting information from the articles "Çagalar-biziň geljeginiz" (in the Russian language) and "Ekologiýa medeniýetiniň esasy ýörelgeleri".

The articles of the "Ýaşlar ylym dünýäsinde" series tell readers about young scientists who have discovered the features of our ancestors in the art of architecture and are working on new research papers that will change the world. The article in the Russian language discusses the role of the digital system in economic development. The article in the English language is about some features of psychology.

The articles "Okamak hemişe gerek" and "Ynam güýçlimi ylym" are important for motivating young people to achieve new goals. Readers will find several articles about artistic creativity in this issue.

Traditionally, in the Year "Pähim-paýhas ummany Magtymguly Pyragy", the magazine contains the articles dedicated to the great poet. The articles "Nädid baýamaly?" and "Italiýa – taryhy ýadygärlikleriň mekany" provide much interesting information. The next issue presents the rules of the artistic contest. Readers will also learn how to prepare a delicious autumn dish from pumpkin. The magazine attracts the attention with the impressive articles and excellent design.

Translated by Arzygul GARAJAEVA,
a student, S.A. Niyazov Turkmen Agricultural University

SAGDYN DURMUŞ — BAGTYÝAR ÝAŞAÝYŞ

✓ Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty işgärleriniň güni mynasybetli saglyk ulgamynda zähmet çekýän ýaşlary sylaglamak maksady bilen Aşgabat şäheriniň 16-njy saglyk oýuňiň mejlisler jaýynda «Sagdyn durmuş — bagtyýar ýaşaýyş» atly şygar asynda wagyz-nesihat duşuşygy geçirildi. Wagyz-nesihat duşuşygyň dowamynda çykyş edenler ýurdumyzda saglygy goraýyş ulgamynda yzygiderli kämilleşdirmek we

döwrebaplaşdyrmak boýunça kabul edilen maksatnamalarynyň üstünlikli amala aşyrylýandygy barada buýsançly gürrüň etdiler.

Gahryman Arkadagymyz tarapyndan işlenip düzülen «Saglyk» döwlet maksatnamasyna laýyklykda, gysga döwürde paýtagtymyz Aşgabatda, Arkadag şäherinde hem-de welaýatlarda saglygy goraýyş anyklaýyş merkezleriniň, köpugurly hassahanalaryň, şypahanalaryň, derman serişdelerini öndürýän kärhanalaryň gurlup ula-

nylmaga berilmegini buýsanç bilen belläp geçdiler. Duşuşyga gatnaşanlar Gahryman Arkadagymyzyň hem-de hormatly Prezidentimiziň işlemegimiz, okamagymyz üçin döredip beren mümkinçiliklerine çäksiz sagbolsunlaryny aýtdylar.

Maýa ŞÄMIÝEWA,
TMÝG-niň Aşgabat şäheriniň
Büzmeýin etrap Geňeşiniň
guramaçylyk bölüminiň
esasy hünärmeni.

BAGTLY ADAMLARYŇ HATARYNDA BOLMAGYŇ SYRLARY

✓ **Biz hemişe bagtly bolmagy, «Men bagtly!» diýen jümläniň lezzetini duýmagy arzuw edýäris. Bagtly adamlaryň dünýäsiniň açaryny gözleýäris. Aslynda, bu pikirleriň ählisi biziň wagtymyzy sarp etmekden başga netije bermeýändigine bolsa ünsem beremzok. Bagtly bolmagy öwrenmegiň gerekligi bolsa köpçüligiň hyýalynda-da gelmeýär. Bagtyň ýönekeýje pursatlardygyny aňlamak üçin köp zatlara düşünmek gerek bolýar. Psiholog Sonýa Lýubomirskiý Mark&Angel neşirindäki makalasynda bagt temasyna ýüzlenip, gözlegleriň dowamynda anyklyk bagtly bolmaga mahsus bolan birnäçe sebäpler hakynda maglumat berdi. Nähili şertde ýaşaýandygymyza garamazdan, biz bu maslahatlary hemişe ulanyp biläris.**

ÝÜZLEÝ PIKIRLENMEKDEN WE DEŇEŞDIRMEDEN DAŞDA BOLUŇ!

Adam özüni birine deňemeli däl. Eger biz birinden «gowurak» bolsak, bu bizde näsag üstünlük duýgusyny oýarýar. Netijede, biziň «ego»-myz artýar, bu bolsa gowulyga alyp gelmeýär. Eger «erbedräk» bolsak, eden ähli işlerimiz gözümize görünmän, ýyllaryň dowamynda ýetmek islän maksatlarymyzdan ýüz döndermäge getirýär. Ýadyňyzdan çykarmaň! Özüňizi deňap biljek ýeke-täk adamyňyz — dünýäni Siz.

RUHY TAÝDAN ÖSÜŇ!

Ruhy taýdan ösmek üçin hereket edenimizde adam iň gudratly jandarlygy hakyndaky bolgusyz pikirleri unudýarys. Bu bolsa bize täze dünýäni açmagymyza ýardam eder.

MAKSADA ÝETMEK ÜÇIN HEREKET EDIŇ!

Işe çyndan ýapyşmak ägirt güýje öwrülýär. Wezipäni ýerine ýetirmek üçin elimizden gelen hereketleri edip başlanymyzda duýdansyz ýagdaýlar ýüze çykýar. Maksat edinip ýaşamak ony amala aşyrmakdan başga çykalga galmaýar. Bu çykalga adamlary bagta eltýär, sebäbi olar näme üçin ýaşaýanyny duýup başlaýarlar.

SAGLYGYŇYZA ÜNS BERIŇ!

Bedeniň saglygy hakynda alada etmek bagtly bolmagy isleýän adam üçin meseläniň çözgüdidir. Gowşak fiziki energiýa emosional we ruhy güýçde ýüze çykýar. Kliniki depressiýa duçar bolan kişilerde geçirilen barlaglaryň netijesine görä, fiziki maşklar antidepressantlar ýaly bagt duýgusyny ýokarlandyran ekeni.

MINNETDAR BOLUŇ!

Özüňizde bar bolan zatlar üçin minnetdarlyk duýgusy ýene-de çuňňur duýga — bagta öwrülýär. Munuň üçin hatda hiç hili harytlara hem mätäçlik ýok. Bu örän ajaýyp netije berýär. Durmuşda bize berlen zatlar üçin minnetdar bolmasak, özümizi bagtly duýmagymyz gumana.

BEGENÇLI PURSATLARY UZALDYŇ!

Çuňňur bagt belli bir wagt dowam edýänligi bilen özüne mahsusdyr. Käwagt şatlykdan lezzet almak üçin biraz saklanmaly bolýar. Dyngysyz hereketleriň äleminde bu hakda oýlanmagy hem ýatdan çykarmak hiç zatça däl. Ýagty pursatlara üns bermezlik edil bagty ogurlamak ýalydyr. Durmuşda iň ýönekeý zatlar, aslynda, iň zerur zatlar bolup biler. Muny hiç haçan ýatdan çykarmaly däl.

ÝAGŞYLYK EDIŇ!

Ýagşylyk etmek beýnini seretonin bilen kuwwatlandyryýar. Serotoniniň saglyk üçinem, bagty duýmak üçinem täsiri uludyr. Kimdir birine minnetsiz kömek etmek içki ýyllylygy we garmoniýany duýmaga kömek edýär.

GEÇIRIMLILIGI ÖWRENIŇ!

Ýigrenç duýgusyny gizlemek ýa-da höwestendirmek ynsanyň ruhyýeti üçin howply täsire eýe. Biziň aklymyz öňki we häzirki duýgulary tapawutlandyryp bilmeýär. Emma birini ýigrenip, hemişe o hakynda oýlanmak — gussalar bilen ýaşamak siziň immun düzümiňizi «gemirýär».

OPTIMIZMI ÖSDÜRIŇ!

Beýle adamlar islendik ýagdaýda pozitiw lezzeti saklap galmak häsiýetine eýe dirlir. Pozitiw pikirlenýän kişiler dünýä ummasyz mümkinçiliklerden doly meýdana garan ýaly garaýarlar, esasan hem, kyn pursatlarda şeýle bolýar.

DOSTLUKLY GATNAŞYKLARY TERBIÝELÄŇ!

Planetamyzdaky iň bagtly adamlar çuň manyly gatnaşyklara gadyr goýýarlar. Özüni ýalňyz duýýan adamlaryň ömrüniň gysgalma howpunyň bardygyny bilýärsiňizmi? Ýakynlarymyz bilen gatnaşygyň netijesinde bizi ýyly duýgular gurşap alýar. Ýanyňyzda ýakynlaryňyz bolsa, özüňizi rahat duýýarsyňyz.

PURSATDAN LEZZET ALMAK ÝAGDAÝYNY UZALDYŇ!

Käwagt şeýle ýagdaýlar bolýar, hatda wagt togtap galan ýaly duýulýar. Yerine ýetirýän işiňize girişip, onuň bilen bitin bolup galýarsyňyz. Hereketleriňiz we duýgularyňyz goşulýar. Işdä we uky sizi terk edýär. Siz oňa doly çümüp gidýärsiňiz. Hiç bir zat ünsüňizi bölmeýär, hatda bölmek üçin göreşmeýär. Şeýle ýagdaý ýüze çykarsa, diýmek, siz pursatdan lezzet alýarsyňyz.

**Internet maglumatlary esasynda taýýarlan
Yhlas NAZARGYLYJOW,
Döwletmämmet Azady adyndaky
Türkmen milli dünýä dilleri institutynyň talyby.**

✓ Sport her bir ynsana sagdynlyk, ruhubelentlik we ösüş bagyş edýär. Hut şu bagtyýarlygyň berk üç sütüni her birimiziň abadan durmuşymyzyň esasyny düzýär. Hormatly Prezidentimiziň nusgalyk görädesi bilen bu sütünler jemgyýetimizi gurşap alyp, ýokary hil derejä çykýar. Türkmenistanlylar her bir günü şeýle bagtyýarlygyň berk sütünleriniň gülläp ösýän gurşawynda ýokary ruhubelentlikde garşy alýarlar. Sagdyn durmuş ýörelgeleri bolsa sport bilen berk jebisleşip, ýurdumyzda giň gerimi gurşap alýar. Gahryman Arkadagymyz şeýle belleýär: «Sagdyn nesil — sagdyn ruh». Bu ajaýyp jümler ýaşlarda sporta höwes döredip, ulý üstünlüklere ruhlandyrýar.

Sport arkaly parahatçylyk we ösüş gazanylýar. Halklary birek-birege ýakynlaşdyrýan jadylaýjy güýjüň, ýagny sportuň ýurdumyzda giň gerim almagy bagtyýarlyga we ösüşe barýan halkymyzyň durmuşyň asylyly endigine öwrülýär. Hormatly Prezidentimiziň nusgalyk görädesi ýaş türkmenistanlylary sporta höweslendirýär. Munuň özi sagdyn nesilli kämil jemgyýetiň kemala gelmeginiň netijeli badalgasydyr. Olimpiýa şäherçesine «Olimpiýa» adynyň berilmeginiň özi-de, ilkinji nobatda, Olimpiýa hereketlerine tarap ymtlylygy we dolý derejede goldaýandygyny, eýerýändigini almatlandyrýar.

Halkara ýaryşlary ýaş türgenlere tejribe hem synagdyr. Olar Watanymyzyň ýaşyl Tuguny belentde göterip, dünýäde parahatçylygyň nusgasyna öwürülen, döwletimizde bolsa parahatçylygyň ilçisi hasaplanýan sportuň belent sepgitlere ýetýändigini öz ýeňişleri bilen älem-jahana aýan etmek isleýärler. Her bir ýeňiş gözbaşynda ilkinji ädimler durýar. Türgenlerimiziň üstünlükleri hut ýurdumyz bilen bagly bolmagy, onuň bilen ýaşlykdan meşgullanyp, ýokary netijeler gazanmagyň Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe döredilýän mümkinçilikleriň oňyn netijesidir. Şeýle üstünlükleriň gözbaşynda yhlasly türgenleşik we ulý ynam dur. Hormatly Prezidentimiziň döredip berýän mümkinçilikleri bolsa bu üstünlüklere giň ýol açýar. Her bir ýaryşdan soňky ýeňiş geljekki ýaryşa ruhlandyrýar. Şeýle ruhlandyryjy pursatlara teleýaýlym arkaly gündelik şaýat bolýarys. Munuň özi, sözüň dolý manysynda, sport mümkinçilikleriniň we döredilýän amatly şertleriň, ýaşlar hakyndaky aladalaryň ajaýyp miweleridir.

**Güljermal OMAROWA,
Beki Seýtäkow adyndaky
Mugallymçylyk mekdebiň mugallymy.**

ÖSÜŞLERIŇ TÄZE TAPGYRY

✓ Mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 33 ýyllygynyň baýram edilýän günlerinde geçirilen Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň mejlisi Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň möhüm wakalarynyň birine öwrüldi. Bu taryhy mejlis, onda garalan meseleler we kabul edilen il bähbitli we döwlet ähmiýetli çözgütler halkymyzyň ösüşli we eşretli geljeginiň berkarar ediljekdigini aýdyňlygy bilen görkezdi. Maslahatda Gahryman Arkadagymyzyň we hormatly Prezidentimiziň eden taryhy çykyşlaryndan hem görnüşli ýaly, ýurdumyzda kämil bilimli, başarnykly we ukyply ýaşlaryň kemala gelmegine gönükdirilen işleriň täze tapgyryna badalga berler. Şol sanda ýaşlaryň sporta höwesini artdyrmak, olaryň ussat türgenler bolup ýetişmeklerini gazanmak ugrundaky işler ýene-de üstünlüklü dowam etdiriler.

Türkmen sportunyň soňky ýyllardaky depginli ösüşine göz aýlamak has-da ýakymly. Bagtyýar ýaşlarymyzyň onlarçasý dünýä ýaryşlarynda, halkara çempionatlarda öz ussatlyklaryny subut edip, ençeme gezek ýaşyl Tugumyzy belende galdyrdylar. Bu üstünlükleriň aňyrsynda ýaşlaryň ussat türgenler bolup ýetişmekleri üçin döredilen mümkinçilikler durandyr. Bilşimiz ýaly, ýurdumyzyň ähli ýerinde, hatda iň çetki etraplarynda-da

dünýä üllülerine laýyk gelýän sport mekdepleri gurlup, ýaşlaryň ygtyýarlyga berildi. Biziň etrabymyzda hem şeýle sport mekdepleriniň birnäçesi hereket edip, olarda ýaşlarymyzyň ýüzlerçesi sportuň dürli görnüşleri boýunça türgenleşýärler.

Biz hemişe hormatly Prezidentimiziň öňümizde goýan wezipelerinden ugur alyp, halkara derejeli türgenleriň kemala gelmegi ugrunda yhlasymyzy gaýgyrman zähmet çekeris.

**Halnazar JUMAÝEW,
Saýat etrabyndaky 6-njy sport
mekdebiň milli göreş boýunça tälimçi
mugallymy.**

PIKIR OWUNTYKLARY

Käte müňlerçe sözlemiň kalba ýetirip bilmedik duýgulary ýekeje ümlükde jemlenip bilýär.

Men «seni wasp ederden sözler ejiz» diýip bilmerin. Sebäbi söz — beýik zat. Ol asla ejizlemez, diňe galamlar ejizlär, diller ejizlär. Sözüň gudraty bolsa çäksiz. Haçan-da ol gürekdan aýdylanda hökman ýürege barýar. Bu bolsa ulý zat, beýik maksat. Elimizdäki galamyň iň beýik maksady ýürege barýan sözler bilen göwünlere melhem bolmak, kalplarda ýaşamak dälmi ahyry?!

Sen maňa ynanmagy öwreden ýekeje ynsan. Hemmeleriň geçen sapaýy ynamsyzlygy inkär edýän aksionmany maňa öwretmek saňa näçe kyn bolan bolsa-da, sen bir ykbalý üýtgetdiň. Sogabyňa ýazylysyn!

Ilkinji bolmaga ymtlymagy men dogry hasaplamok. Sebäbi ilkinji diýmek gümürtik. Senden yzda ýene näçe kişiniň bardygy, olaryň nähilidigi beýlekilere nämälim. Ilkinjiler unudylagan bolýar. Şonuň üçin ilkinji ýa iň soňkudygyna seretmezden eýgelän ornuňa mynasyp, hakyky egesi bolmak gerek!

Düýşümde düýn ylham guşumy ganatlandyran ýazylmadyk eserimi ýazdym. Soňam ol eser huşda asla ýazylmady. Ol näme hakdadygyny bilmesemem şeýlebir üýtgeşikdi. Ony okap özümem haýran bolupdym.

Käteler gyananýan, şeýle gowý zatlary ýazmak bize diňe düýşde nesip etjek ýaly.

Käbir ýollary ýöreýişini ýattanynda ruhuň argynlygy teniňe ornan ýaly agyrylyk basýar.

Sensizligem bähbit boldy gursagygy, senden soň men adamlardan uzaklaşyp, kitaplaryň arasyna dolandym. Terk edilenini duýmaýan ýa-da sen olary terk etseňem olar saňa goýup giden ýeriňde garaşýan ýeke zat — kitaplar. Nähili wepaly?! Ýogsa, şunça gymmatly hem peýdaly bolsalar asla ulumsylyk edenok, pespälligi şolardan öwrenmeli. «Kitap okamak gursagygy syganok» diýýänler, aslynda, kitaplardaky jümler siziň gursagyňyza sygmaýan bolmagy mümkin. Sebäbi kitaplarda hemişe hakykat bar.

**Annabeg AÝMAKOWA,
Köneürgenç etrabynyň daşary ýurt
dillerine ýöriteleşdirilen
57-nji orta mekdebiň türkmen
dili we edebijaty mugallymy.**

ТУРКМЕНИСТАН — СТРАНА СПОРТА

АШХАБАД ПРИМЕТ «ИГРЫ ДРУЖБЫ» И РЯД ДРУГИХ СПОРТИВНЫХ МЕРОПРИЯТИЙ СТРАН СНГ

✓ На заседании Совета министров иностранных дел (СМИД) СНГ, состоявшемся 7 октября в Москве, был утвержден План мероприятий на 2024-2025 годы, связанный с объявлением Ашхабада Городом новых спортивных возможностей Содружества, сообщает Orient.

План включает организацию в туркменской столице чемпионатов по различным видам спорта, международных спортивных мероприятий, а также образовательных и спортивно-массовых акций. Особое внимание уделено проведению соревнований под эгидой «Игр дружбы» с участием спортсменов стран СНГ и других заинтересованных государств.

На заседании Туркменистан представлял посол в Российской Федерации Эсен Айдогдыев. В ходе обсуждений было также принято заявление о сотрудничестве в области физкультуры и спорта, подчеркивающее значение спорта для социального и экономического развития, а также для укрепления мира и добрососедства.

Дипломаты также утвердили План межмидовских консультаций в рамках СНГ на 2025 год.

Помимо этого, принят План мероприятий на 2025–2026 годы по реализации Стратегии международного молодежного сотрудничества. В него вошли как мероприятия, ставшие уже традиционными (Международный проект «100 идей для СНГ», Международный конкурс красоты и талантов «Королева Студенчества», Международный фестиваль творчества молодых людей с инвалидностью «Восточная сказка», Молодежные Дельфийские игры и др.), так и ряд новых по тематике и формату проведения.

Кроме того, дипломаты одобрили ряд проектов документов, которые будут направлены на рассмотрение Совета глав государств и Совета глав правительств СНГ.

Следующее заседание СМИД СНГ запланировано на 11 апреля 2025 года в Казахстане.

ТУРКМЕНСКИЕ ВОЛЕЙБОЛИСТЫ U-20 ОДЕРЖАЛИ ДВЕ ПОБЕДЫ НА ТУРНИРЕ САВА В ШРИ-ЛАНКЕ

✓ Молодежная сборная Туркменистана по волейболу (до 20 лет) успешно начала участие в чемпионате Центральноазиатской волейбольной конфедерации (CAVA), проходящем в Коломбо.

В первом матче туркменские волейболисты обыграли сборную Мальдивских

островов со счетом 3:0, а во втором матче одержали победу над сборной Кыргызской Республики также со счетом 3:0.

В турнире участвуют команды из шести стран: Туркменистана, Кыргызстана, Узбекистана, Шри-Ланки, Непала и Мальдивских островов.

На предварительном этапе команды сыграют между собой в круг, после чего команды, занявшие 1-2 места, встретятся в финале, а команды, занявшие 3-4 места, будут бороться за бронзовые медали.

КУБОК ШАХМАТНОЙ ФЕДЕРАЦИИ ТУРКМЕНИСТАНА ЗАВОЕВАЛ АМАНМУХАММЕТ ХОММАДОВ

✓ Студент Туркменского государственного института физкультуры и спорта и кандидат в мастера спорта Аманмухаммет Хоммадов одержал победу в главном турнире Кубка Шахматной федерации Туркменистана, который проходил с 3 по 8 октября в Специализированной шахматно-шахечной школе Ашхабада.

Набрав 9,5 очка из 11 возможных, Хоммадов также повысил свой рейтинг Эло до 2290 пунктов, приблизившись к титулу мастера FIDE. В сентябре 2024 года Хоммадов в составе сборной страны выиграл золотые медали категории «В» на 45-й Всемирной шахматной олимпиаде в Венгрии.

Второе место занял кандидат в мастера спорта Ахмет Губатаев, оставший от победителя на пол-очка и повысивший свой рейтинг Эло на 92 пункта. Третье место досталось мастеру FIDE Мергену Какабаеву, набравшему 8,5 очков.

Среди девушек лучший результат показала 14-летняя Джахан Реджепова из Лебапского велаята, набравшая 6,5 очков. Второе и третье места заняли Мяхри Агамурадова и Мерьем Агаджанова, также набравшие по 6,5 очков, но уступившие по дополнительным показателям.

Кроме основных медалей, в турнире разыгрывались путёвки в Высшую лигу Туркменистана 2025 года. Ахмет

Губатаев и Мяхри Агамурадова получили эти путёвки, так как у Хоммадова и Реджеповой уже было право на участие в следующей Высшей лиге.

Параллельно с основным турниром проводился турнир среди игроков с рейтингом ниже 1700. Победителем стал Юнус Джораев, набравший 9,5 очков из 11 возможных. Второе и третье места заняли Дидар Балтаев и Бурхан Егенкулиев.

Среди девушек лучший результат показали набравшие по 8,5 очка Нурана Джуманиязова и Айя Байрамова. Замкнула тройку Айша Аширова, набравшая 8 очков.

8 октября стартовал турнир по рапиду, а 10 октября состоится турнир по блицу, на который также ожидается прибытие легендарного шахматиста из Англии, претендента на мировую корону в матче против Гарри Каспарова в 1993 году, международного гроссмейстера Найджела Шорта

ТУРКМЕНСКИЕ МАСТЕРА УШУ ЗАВОЕВАЛИ 8 МЕДАЛЕЙ НА МЕЖДУНАРОДНЫХ ТУРНИРАХ В СЕНТЯБРЕ

✓ В сентябре 2024 года спортсмены сборной Туркменистана по ушу саньда добились неплохих результатов на двух крупных международных соревнованиях, завоевав в общей сложности 8 медалей различного достоинства.

Как сообщили корреспонденту Turkmenportal в Госкомитете по физкультуре и спорту Туркменистана, на 9-м чемпионате мира по ушу саньда среди юношей, проходившем с 22 по 30 сентября в городе Бандар-Сери-Бегаван (Бруней), туркменские спортсмены завоевали 4 медали. В соревнованиях приняли участие 790 спортсменов из 50 стран мира.

Главным триумфатором турнира стал Кервен Мухамметовезов, завоевавший золотую медаль в весовой категории 75 кг. Бронзовые награды в копилку сборной Туркменистана добавили Ахмед Мухаммедов (56 кг), Эзиз Мухаммедов (75 кг) и Курбангельды Бердыев (45 кг).

Не менее успешным для туркменской сборной стал 10-й чемпионат Азии по ушу саньда среди взрослых, состоявшийся в Макао с 9 по 16 сентября. В турнире приняли участие около 300 атлетов из 20 стран.

Довран Атаев стал серебряным призером в весовой категории 80 кг. Бронзовые медали завоевали Говхер Говшудова (70 кг), Мяхрибан Агаева (48 кг) и Бабаджан Ивадуллаев (свыше 90 кг).

Подготовлено по материалам интернет-изданий.

MAGTYMGULY, HALK ÝADYNDAN AÝRYLMA!

ÝANKA KUPALA

Ýanka Kupala belarus halkynyň milli şahyrydyr we dramaturgydyr. Ýanka Kupalanyň watançylyk, adamkärçilik, ösüşler barada döreden şygyr eserleri okyjylaryň giň söýgüsini gazanýar. Onuň «Oglanjyk we uçarman» atly şygyry ilkinji kosmonawt Ýuriý Gagarini älem giňişligini boýun egdirmäge ruhlandyrypdyr diýen maglumat hem ýörgünlidir.

BAHAR

Jan girip topraga, möhleti dolan —
Doňak, çapgyn ýeller bolupdyr ahyr.
Güneş çogy, ýaşyl ot-çöpi bilen
Topragy serpaýlap gelipdir bahar.

Uka beýhuş bolan derýa gobsunyp,
Oýanyp, saz edip, tovlanyp akýar.
Garagol balyklar çümüp, owsunyp,
Suw göwsünden jyklap, asmana bakýar.

Gyş ukudan turan tokaý pyşyrdap,
Ylham inip, çalýar ol baky sazyn.
Daşdeşen öý ýasap, ýaprak şybyrdap,
Guşlar gaýtalaýar bilbil owazyn.

Ter ýaşyl beslenip örüli meýdan —
Mallar sonarlap ýör, ýoldan sowulyp.
Ýetginjek çopanlyk tüýdügin goýman,
Mukam çalýar joşup — dünýä gowulyk.

Çalsana, tüýdük! Çal sen şadyýan!
Goş meniň paýymam, joşup bu çakda;
Tokaý, guşlar, şemal bakydyr diýýän,
Aýt ýene bagt hakda, bahar-ýaz hakda!

**Terjime eden Geldimyrat SOLTOWOW,
Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport
institutynyň sport žurnalistikasy hünäriňiň talyby.**

GRIGORIÝ SKOWORODA

Grigoriý Skoworoda beýik ukrain ýazyjysy, filosofy, şahyry we pedagogydyr. Ol liturgiki sazlaryň hem awtorydyr. Grigoriý Skoworodanyň eserleri ençeme nesiller üçin pähim-paýhas çeşmesi bolup hyzmat edip gelýär. Olardan «Köňül dünýäsi hakynda dostlukly söhbet», «Jahankeş-de filosofyň maslahatlary. Ýazgylaryň doly ýygyndysy», «Hüwdüli aforizmler» ýaly kitaplary aýratyn meşhurlyga eýedir.

Şahyryň döredijiliginde basnjalar özboluşly ähmiýetli orun eýeleýär. Dana türkmen akyldarlary Döwletmämmed Azadyň, Magtymguly Pyragynyň döwürdeşi bolan söz usadynyň setirlerine dykgatly nazar aýlanyňda, olarda türkmen galamdaşlarynyňky ýaly döwletlilik, ýurda, ile hemişe akyly-parasatly öňdengörüji baştutanyň gerekdigini allegoriki keşplerini üsti bilen çeper beýan edilendigini görmek bolýar.

Döwletmämmed AZADY:

*Göwre läş bolgaý eger baş bolmasa,
Bitmez iş Hak lutfy ýoldaş bolmasa.*

Baş bolmasa, göwre läş.

(Türkmen halk nakyly)

4-nji basnja.

KELLE WE GÖWRE

Göwre diýdi bakyp bir ýola Kellä:
«Lybasa galsa-ha, men senden üstün!
Sende ondan birem ýokdugy bell-ä
Örtýän lybaslarmyň bedenmiň üstün!

Saňa boýun almaga heniz hem pille,
Men hemişe öňde, sen menden astyn!
Seniňkiden uly meniň gabaram,
Diýmek, men hökümdar, artsyn dabaram!».

«Neneňsi ýöntemlik! — Dillendi Kelle —
Gabaraň uludy, etmäýin jedel,
Ululyk beýiklik bolýarmy, bil-dä?!
Gaýta mertebäňe berip dur bedel!

Maňa öz bolanja akylým ýeter,
Akyldan gözeseň, az bolar seni,
Lybaslar hem maňa zerur däl beter,
Gizlemek gerekmi hazyna-genji!».

Güýç:

Diňe lybas bilen öwünseň eger,
Hem ile güjeňläp, göz etseň bikär.
Buýsanmaga özge närsäň ýok, meger,
Buýsançsyz, galan zat nämäňe derkar?

**Merjen NEPEŠOWA,
Magtymguly adyndaky TDU-nyň
žurnalistika hünäriňiň talyby.**

THE PAN AMERICAN SAMBO UNION TOOK PART IN THE GENERAL ASSEMBLY OF PANAM SPORTS AND ACODEPA

✓ The President of the Pan American SAMBO Union (UPASA) Eliseo Romero and the Secretary General of UPASA Guillermo Sanchez took part in the General Assembly of Panam Sports (Pan American Sports Organization) and ACODEPA (Association of Pan American Sports Confederations), which was held on October 2-3 in the capital of Paraguay, Asuncion.

The event was also attended by representatives of more than 30 sports federations. The assembly heard reports on the achievements of the organizations present in the field of sports and made important decisions for the development of

various sports in the Pan American region. The meeting was attended by the presidents of the national Olympic committees of the Pan American countries.

"During the assembly, we held meetings with the presidents of the national Olympic committees of the region, as well as representatives of various federations. We were able to discuss the development of SAMBO in Pan America, and most importantly, the desire of UPASA to present SAMBO at the Pan American Games," said Eliseo Romero.

The General Assembly lasted two days, the first of which saw the election of a

new Panam Sports Executive Committee. Neven Ilic was re-elected as a President and Ximena Saldanha – Secretary General. The President of the International Olympic Committee, Thomas Bach, took part in the General Assembly meeting.

As a reminder, UPASA has been a full member of the Association of Pan American Sports Confederations (ACODEPA) since 2022.

Jemal ASHYRNEPESOVA,
a lecturer, Turkmen State Institute of
Physical Education and Sports

В НОРВЕГИИ ОФОРМИЛИ САМЫЙ ПОЗДНИЙ ХЕТ-ТРИК

✓ Норвежский нападающий Брайан Лисебо Йохансен стал автором самого позднего хет-трика в истории футбола.

В матче 24-го тура третьего дивизиона Норвегии «Фрам» дома проигрывал клубу «Мадла» со счетом 0:2, однако Йохансен сумел оформить хет-трик в компенсированное и принести победу своей команде. 27-летний нападающий забил на 92-й, 94-й, 96-й минутах встречи.

На свой рекордный хет-трик Йохансен потратил всего 255 секунд, что также делает его самым бы-

стрым хет-триком в истории норвежского футбола. Благодаря этому успеху Йохансен с 18-ю забитыми мячами сумел подняться на вторую строчку в списке лучших бомбардиров. «Фрам» идет на четвертом месте в турнирной таблице третьего дивизиона Норвегии и за два тура до конца чемпионата уже лишился шансов на повышение в классе.

Чарыяр СЫЛАПОВ,
преподаватель Туркменского
государственного института
физкультуры и спорта.

НЕЙМАР ХОЧЕТ КУПИТЬ ОСТРОВ

✓ Газета The Sun сообщила о том, что Неймар близок к покупке острова на бразильском побережье. Цена — в районе 8,4 миллиона евро.

Где находится остров? Бразильца привлек остров Япао на бразильском побережье. Он находится неподалеку от портового города Ангра-дус-Рейс, находящегося в штате Рио-де-Жанейро. Сам Рио тоже расположился неподалеку — остров лежит практически ровно между ним и Сан-Паулу, двумя крупнейшими городами Бразилии.

Место расположилось в бухте. Япао — часть архипелага из 365 островов. Сообщается, что Неймар особенно заинтересовался островом после того, как его нынешний владелец из Канады скинул от цены около трех с половиной миллионов евро, чтобы ускорить продажу.

Что есть на острове? Бразильца будут ждать фантастические условия. На острове площадью 24 000 квадратных метров находится шикарная вилла в индонезийском стиле с двумя спальнями, а также три бунгало с видом на море.

Посреди острова есть пруд, в котором водится экзотическая рыба кои. Добраться до благодатного места можно исключительно на лодке или вертолете.

Бразильский журналист Лео Диас сообщил, что футболист планирует месячный тест-драйв острова, который обойдется ему почти в 50 тысяч евро. Ранее на Япао останавливалась бывшая девушка Неймара, актриса и модель Бруна Маркезини.

Как проходит футбольная карьера Неймара? Бразилец не выходил на поле с октября 2023-го — тогда он разорвал связки колена и пропустил около года. Недавно бразилец вернулся к тренировкам с «Аль-Хиллялем». Однако главный тренер клуба Жорже Жезуш сообщил, что сыграет Неймар нескоро.

Издание Sport.es давало инсайд, что 32-летний бразилец находится в трансферном шорт-листе «Барселоны» и может вернуться в клуб уже следующим летом.

Подготовил Реджеп ЧАРЫЕВ,
студент ТСХУ имени С.А.Ниязова.

**Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň
Bedenterbiýe we sport baradaky
döwlet komiteti**

**«7/24.tm» — «Türkmenistan Sport»
halkara žurnalynyň hepdelik elektron
goşundysy.**

**Salgysy: Aşgabat, Saparmyrat
Türkmenbaşy şaýoly, 54.**

Telefon: +99312 22-81-38

Faks: +99312 22-77-03

e-mail: turkmenistansport@sanly.tm

A-114951

**Žurnaly elektron görnüşde
«turkmenmetbugat.gov.tm» internet
sahypasyndan hem-de «Türkmenmetbugat»
mobil goşundysyndan okap bilersiňiz.**

**Hojaberdi Apbaýewiň
ýolbaşçylygyndaky «Türkmenistan
Sport» halkara žurnalynyň döredijilik
topary tarapyndan taýýarlanylady.**

**1-nji sahabynyň bezegini ýerine ýetiren
Abdyrahman ROWŞENOW.**

НОБЕЛЕВСКАЯ ПРЕМИЯ — 2024

НОБЕЛЕВСКАЯ ПРЕМИЯ ПО ФИЗИОЛОГИИ И МЕДИЦИНЕ ПРИСУЖДЕНА ЗА ОТКРЫТИЕ МИКРОРНК

✓ Нобелевский комитет объявил имена обладателей премии по физиологии и медицине за 2024 год. Лауреатами стали Виктор Амброс и Гэри Равкин за «открытие микроРНК и исследование их роли в пост-транскрипционной регуляции экспрессии генов».

МикроРНК — это особый класс коротких молекул рибонуклеиновой кислоты, РНК, которые, наряду с другими молекулами, определяют активность многих генов. Во многих случаях именно от микроРНК зависит, будет ли активен определенный ген в тех или иных клетках организма. Открытие было опубликовано в 1993 году.

Амброс родился 1 декабря 1953 года, в 1979 году он получил докторскую степень в Массачусетском технологическом институте (MIT). Лауреат множества научных премий, он известен тем, что первым открыл микроРНК.

Равкин родился 26 марта 1952 года, совместно с Амбросом он работал над изучением микроРНК, является членом Американской академии искусств и наук.

В прошлом году Нобелевская премия в области медицины была присуждена Каталин Карико и Дрю Вайсману за «открытия в области модификации основ нуклеиновых кислот, что позволило разработать эффективные мРНК-вакцины от COVID-19».

Объявление лауреатов премии в области физиологии и медицины откры-

вает нобелевскую неделю. 8 октября стали известны имена нобелевских лауреатов по физике, 9 октября — по химии, а 10 октября — по литературе. 11 октября в Осло назвали лауреата премии мира, а 14 октября стало известно, кто в этом году получил премию по экономике памяти Альфреда Нобеля (ее учредил Банк Швеции в 1968 году).

В каждой категории денежная часть Нобелевской премии составляет 11 миллионов шведских крон. По текущему обменному курсу, это чуть более 1 миллиона долларов США.

Подготовил **Гурбангелди ПАШШЫКОВ,**
преподаватель Государственного
медицинского университета
Туркменистана имени М. Гаррыева.

НОБЕЛЕВСКУЮ ПРЕМИЮ ПО ХИМИИ ПРИСУДИЛИ ЗА ИЗУЧЕНИЕ СТРУКТУРЫ БЕЛКОВ

✓ Обладателями Нобелевской премии по химии в 2024 году стали ученые Дэвид Бейкер, Демис Хассабис и Джон Джампер. Решение Шведской королевской академии наук огласили в Стокгольме 9 октября.

Американский биохимик и специалист по вычислительной биологии Бейкер отмечен «за вычислительный дизайн белков», а британские нейробиологи, создатели программы AlphaFold Хассабис и Джампер — «за предсказание трехмерной структуры белков».

В пресс-релизе Нобелевского комитета говорится, что работа лауреатов

позволила решить фундаментальную проблему, которая стояла в химии и биологии на протяжении почти полувека: последовательность аминокислот в белке однозначно определяет его трехмерную структуру, но предсказать, какой именно она должна быть, зная только эту последовательность, до работы нынешних лауреатов было невозможно.

В академии отметили, что Бейкер «преуспел почти в невозможном», а открытие Хассабиса и Джампера имеет огромный потенциал.

Всего с 1901 года Нобелевскую премию по химии присуждали 115 раз. По состоянию на 2023 год ее вручили 192 лауреатам.

Подготовил **Умыт ЧАРЫЕВ,**
студент ТСХУ имени С.А. Ниязова.

НОБЕЛЕВСКУЮ ПРЕМИЮ ПО ФИЗИКЕ ДАЛИ ЗА ИССЛЕДОВАНИЯ В СФЕРЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА

✓ Нобелевский комитет объявил имена обладателей премии по физике за 2024 год. Лауреатами стали американский ученый Джон Хопфилд, а также британско-канадский ученый Джеффри Хинтон. Награду присудили за «фундаментальные открытия и изобретения, лежащие в основе машинного обучения с помощью искусственных нейронных сетей».

Оба лауреата занимались статистической физикой. Отмечается, что их работа в конечном итоге и привела к созданию современных нейросетей, которые широко используются в сфере машинного зрения и других областях искусственного интеллекта.

В прошлом году лауреатами Нобелевской премии по физике стали Пьер Агостини, Ференц Крауз и Анн Л'Юилье за эксперименты, которые дали человечеству новые инструменты «для исследования мира электронов внутри атомов и молекул».

Нобелевская неделя в 2024 году началась 7 октября. В этот день были объявлены лауреаты премии по медицине.

Подготовил **Мекан ГАРАДУРДЫЕВ,**
преподаватель ТНИМЯ имени
Довлетмаммеда Азади.

ФЕСТИВАЛЬ РАЗГРОМОВ.

ЭТО ВСЕМ ВЫГОДНО?

✓ На первые два тура общего этапа Лиги чемпионов пришлось 13 разгромов. И это в 36 матчах. Два из них и вообще можно назвать суперразгромами: «Боруссия» разнесла «Селтик» 7:1, «Бавария» расправилась с загребским «Динамо» 9:2. Разрыв в уровне между топ-клубами и условным «Слованом» достиг космических размахов. Разгромы невозможно не замечать, и многих они раздражают, мол, нет интриги. И все же — они полезны...

И ЕСЛИ БУДЕТ ТОЛЬКО ЭЛИТА

У каждого свое представление об идеальной Лиге чемпионов. Для кого-то идеал — максимальное количество суперматчей. Чтобы топ против топа, никаких унижений на табло, борьба в каждой игре, а на поле сплошь мастера кожаного мяча. Уже понятно, что УЕФА этот вариант не рассматривает — их кренит в сторону формата Суперлиги. Ну что ж...

Представьте себе, что Лига чемпионов ужалась даже не до 16, а до восьми команд. «Реал» с «Барсой», «Сити», «Арсенал», «Ливерпуль», «Ювентус», «Интер», «Бавария». Или вместо кого-нибудь из них «Боруссия» с «ПСЖ». И играют они, допустим, гладкий чемпионат — по два матча друг против друга, а потом плей-офф, начиная с четвертьфинала. Это 19 матчей. Всего на два больше, чем максимум, который может случиться в нынешнем году (если команда доходит до финала, сыграв в 1/16-й, то выйдет 17). Но два лишних матча — это уже колоссальная нагрузка, а наличие только элиты не гарантирует отсутствия разгромов, ибо... помните, как «Бавария» обыграла «Барсу» 8:2? Ведь это был четвертьфинал.

Ну и главное... А зачем это всем остальным? Вот, как, например, будут существовать «Порту» или «Бенфика»? Ведь их экономические модели заточены под продажу. Взять за небольшие деньги паренька из Южной Америки, подготовить, встроить в готовую команду, а потом выстрелить в Лиге чемпионов и продать раз в восемь дороже закупочной стоимости. А как мы будем узнавать про очередной блестящий выпуск академии «Аякса»?

Хорошо, растянем до шестнадцати. Тогда «ПСЖ» с «Боруссией» точно влезут, еще шесть путевок разыграем в квали-

фикации. Но ведь каждая страна должна иметь шанс в Лиге чемпионов. Чем «Аякс» лучше пражской «Спарты»? Они лучше играют? Но ведь раз на раз не приходится. Случалось и наоборот.

Ну и потом, а как вообще поддерживать жизнь в футбольной Европе, если большинство клубов не имеют туда доступа? Просто сверьтесь со своими эмоциями. Помните, мы же когда-то играли в еврокубках? Все болельщики очень хотели в Лигу чемпионов. И неважно, что «Зенит» мог получить больно от «Брюгге», ЦСКА — от «Ромы» или польской «Виктории», а «Спартак» 1:18 в группе или 0:7 на «Энфилде». Согласитесь, нечастые победы над «Реалом», «Интером», «Севильей», «Барселоной», «Арсеналом», еще более редкие выходы из групп перевешивали все. Сейчас российский футбол вне еврокубков, но хотелось ли бы вам раньше себя этого лишиться ради того, чтобы в ЛЧ играли только «лучшие»? Причем «лучшие» могут лучшими в данный момент и не быть. «Милан» по победам второй после «Реала», но что будет, если прямо сейчас отобрать его в восьмерку лучших команд?

А ТЕПЕРЬ О ПОЛЬЗЕ

Европейский футбол — это, к счастью, не только топы. Это еще и небогатые клубы, которые нехватку денег компенсируют умными мыслями. Это «Спарта» и «Славия», которые держат неплохой уровень в чемпионате Чехии и ставят на воспитанников. Это «Селтик», который десять лет прожил, по сути, без главного конкурента и без конкуренции в чемпионате. Это «Шериф», который может

обыграть «Реал», и БАТЭ, который способен снести «Баварию». Это «Динамо» Загреб, которое готовит прекрасных футболистов.

Всем этим клубам нужна Лига чемпионов. Нужна для роста. Во-первых, это деньги. Деньги, которые дома не заработаешь. Восемь матчей в Лиге чемпионов для «Загреба» — это год работы академии. Во-вторых, это опыт. Футболист не станет сильнее, если не попробует себя против лучших. Да, будет больно, но такая игра вскроет слабые места, поможет провести работу над ошибками. Если не впадать в депрессию, то разгром помогает стать хоть немного, но сильнее.

Ну и наконец... В мире нет волшебных сил, которые по мановению палочки ликвидируют разрыв между «Слованом» и «Реалом». Сделают так, чтобы 36 команд — и все равны. Эту проблему УЕФА решить не может. Увы, но отставание от «Реала» — это проблема самого «Слована», и только «Слован» должен ее решать (ну, или хотя бы стремиться к этому). Участие в Лиге чемпионов (пусть и с разгромами) — это подспорье. «Реалом» «Слован» не станет, но сможет стать лучше относительно самого себя. Без Лиги чемпионов — никак.

Подведем итог. Разгром, выходит, полезен. Болельщики разгромившего получают вагон приятных эмоций. Разгромленному достаются деньги и опыт. В плюсе не все, но многие. Хотя нет... Разгромы очень раздражают борцов за Лигу чемпионов мечты!

Ай-ай-ай!